

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Romana Barboříková

**Posun rozhovoru v olympijském
zpravodajství Mladé fronty Dnes –
srovnání let 1968 a 2006**

Bakalářská práce

Praha 2008

Autor práce: **Mgr. Romana Barboříková**

Vedoucí práce: **PhDr. Alice Tejkalová**

Oponent práce:

Datum obhajoby: 2008

Hodnocení:

Bibliografický záznam

BARBOŘÍKOVÁ, R. *Posun rozhovoru v olympijském zpravodajství Mladé fronty Dnes – srovnání let 1968 a 2006*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2008. 68 s. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Alice Tejkalová.

Anotace

Bakalářská práce „Posun rozhovoru v olympijském zpravodajství Mladé fronty Dnes – srovnání let 1968 a 2006“ se zabývá, jak název napovídá, olympijskými rozhovory. Je v ní proveden kvalitativní rozbor interview ve sledovaných letech z hlediska témat, struktury, kladených otázek, grafické stránky apod. Výsledky jednotlivých let jsou v závěru srovnány a na jejich základě se autorka zamýšlí nad posunem rozhovoru.

Annotation

Bachelor thesis „Progress in Interview in the Olympic Reporting of Mlada fronta Dnes – A Comparison of Years 1968 and 2006“ deals, as the title has indicated, with interviews about the Olympic Games. In this thesis qualitative analysis of topics, structure, questions, graphic layout, etc. was used. In the end results of research are compared and the author summarizes the knowledge about the progress in making of interview.

Klíčová slova

Rozhovor, kvalitativní výzkum, analýza, olympijské hry, žánr.

Key words

Interview, qualitative research, analysis, Olympic Games, genre.

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Vlastní text práce bez anotací a příloh má celkem 69 718 znaků s mezerami, tj. 45 normostran.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 21. 5. 2008

Romana Barboříková

.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mi vyšli vstříc při tvorbě této bakalářské práce. Hlavní dík patří PhDr. Alici Tejkalové za odborné vedení práce. Také bych chtěla poděkovat pracovnícím oddělení dokumentace Mladé fronty Dnes za umožnění přístupu do archivu redakce.

Obsah

1	Úvod	9
2	Teoretická východiska	14
2.1	Interview (rozhovor)	14
2.1.1	Žurnalistické interview	14
2.1.2	Historie interview	16
2.1.3	Druhy rozhovorů	17
2.1.4	Jak psát interview	19
2.1.5	Stírání žánrů	20
2.2	Sportovní žurnalistika	20
2.3	Olympijské hry	21
2.3.1	X. zimní olympijské hry v Grenoblu 1968	22
2.3.2	XX. zimní olympijské hry v Turíně 2006	22
3	Metodologická část	24
3.1	Kvalitativní výzkum	24
3.1.1	Postup výzkumu	25
3.1.2	Přístupy kvalitativního výzkumu	25
3.1.2.1	Zkoumání dokumentů	26
3.2	Obsahová analýza	27
4	Výzkumná část	29
4.1	Vzorek výzkumu	29
Tabulka 1: Čtenost celostátního denního tisku v ČR za 3. a 4. čtvrtletí 2007 .		29
4.2	Kvantitativní shrnutí rozboru	30
Tabulka 2: Kvantitativní vyjádření sledovaných OH		30
4.3	Získané výsledky kvalitativního rozboru	30
4.3.1	Zimní olympijské hry v Grenoblu 1968	31
4.3.1.1	Témata rozhovorů	31
4.3.1.2	Struktura	32
4.3.1.3	Způsob kladení otázek	35
4.3.1.4	Jazykové prostředky	36

4.3.1.5	Druhy rozhovorů	37
4.3.1.6	Layout a grafická podoba	37
4.3.1.7	Shrnutí výsledků rozboru rozhovorů z Grenoble 1968	39
4.3.2	Zimní olympijské hry v Turíně 2006	40
4.3.2.1	Témata rozhovorů.....	40
4.3.2.2	Struktura	42
4.3.2.3	Způsob kladení otázek.....	43
4.3.2.4	Jazykové prostředky	45
4.3.2.5	Druhy rozhovorů	46
4.3.2.6	Layout a grafická podoba	46
4.3.2.7	Shrnutí výsledků rozboru rozhovorů z Turína 2006	48
4.4	Porovnání výsledků obou výzkumných částí	49
4.4.1	Témata rozhovorů.....	49
4.4.2	Druhy rozhovorů	50
4.4.3	Struktura	50
4.4.4	Způsob kladení otázek.....	51
4.4.5	Jazykové prostředky	51
4.4.6	Layout a grafická podoba	52
5	Závěr.....	54
6	Summary	56
7	Použitá literatura a prameny.....	57
7.1	Použitá literatura.....	57
7.2	Použité prameny	58
8	Přílohy	59
8.1	Příloha 1	59
8.2	Příloha 2	60
8.3	Příloha 3	61
8.4	Příloha 4	62
8.5	Příloha 5	63
8.6	Příloha 6	64
8.7	Příloha 7	65

8.8	Příloha 8	65
8.9	Příloha 9	66
8.10	Příloha 10	67
8.11	Příloha 11	68

Přihláška bakalářské práce

Jméno studenta: Romana Barboříková

Semestr: VI. – LS 2006 - 2007

Mediální zaměření: psaná a obrazová žurnalistika

Název práce: Posun rozhovoru v olympijském zpravodajství Mladé fronty Dnes – srovnání let 1968 a 2006

Základní vymezení tématu (základní hypotéza): Autorka bakalářské práce se věnuje problematice novinářského rozhovoru. Na základě odborné literatury vymezí normativní podobu žánru, a poté bude sledovat jeho aplikaci v olympijském zpravodajství deníku Mladá fronta Dnes v letech 1968 a 2006, s přihlédnutím k v současnosti často skloňovanému „stírání“ žánrů. Provede kvalitativní rozbor konkrétních rozhovorů a porovná jejich užití ve sledovaných letech. Soustředí se například na výběr témat rozhovorů, kladené otázky, frekvenci interview a jeho formu. V závěru zhodnotí, k jakému došlo posunu v olympijských rozhovorech deníku ve sledovaných letech. Výzkum se bude vztahovat na zimní olympijské hry v Grenoblu v roce 1968 a v Turíně v roce 2006. Výběr her není náhodný, na obou vyhrál jeden z českých, resp. československých reprezentantů zlatou medaili, v obou případech sportovec veřejností velmi oblíbený, zpravodajskou pozornost lze tedy v tomto ohledu relativně dobře srovnávat.

Teze bakalářské práce:

- 1) **Úvod** – Cílem práce je zjistit posun v novinářských rozhovorech v olympijském zpravodajství Mladé fronty Dnes v letech 1968 a 2006.
- 2) **Teoretická část** – Náplní teoretické části bude vymezení novinářského žánru „rozhovor“, druhy rozhovorů, postup a zásady jeho tvorby.
- 3) **Metodologická část** – V bakalářské práci bude použita obsahová analýza, a to její kvalitativní část. Při ní bude autorka sledovat například témata rozhovorů, způsob kladení otázek a další aspekty .
- 4) **Analýza olympijského zpravodajství MF Dnes 1968** – Autorka provede kvalitativní rozbor rozhovorů v MF Dnes z roku 1968. Na základě teoretické části porovná, zda struktura rozhovoru

odpovídá, resp. do jaké míry odpovídá jeho normativnímu vymezení.

- 5) **Analýza olympijského zpravodajství MF Dnes 2006** – V této části bude postup stejný jako u analýzy z roku 1968.
- 6) **Porovnání výsledků výzkumu** – Autorka zde srovná rozhovory ve zkoumaných letech ve oblastech, na které se zaměřila v předchozích částech.
- 7) **Závěr** – Na základě získaných výsledků se v závěru autorka zamyslí nad posunem rozhovoru v olympijském zpravodajství z let 1968 a 2006.

Seznam základní literatury:

BAUMAN, M. Umění interviewu. Praha : Novinář, 1983. 315 s.

BERGER, A. Media analysis techniques. 2nd edition. Thousand Oaks : SAGE Publications, 1998. 220 s. ISBN 0-7619-1454-4.

BIAGI, S. Interviews that work: a practical guide for journalists. Belmont : Wadsworth Publishing Company, 1986. 184 s. ISBN 0-534-05664-4.

BOYLE, R. Sports journalism : context and issues. London : SAGE, 2006. 198 s. ISBN 101-4129-0797-7.

BURTON, G., JIRÁK, J. Úvod do studia médií. 1. vyd. Brno : Barrister & Principal, 2001. 391 s. ISBN 80-85947-67-6.

De VITO, J. A. Základy mezilidské komunikace. 1. vyd. Praha : Grada, 2001. 420 s. ISBN 80-7169-988-8.

DISMAN, M. Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

HENDL, J. Úvod do kvalitativního výzkumu : učební text pro posluchače Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. 2. vyd. Praha : Karolinum, 1999. 278 s. ISBN 80-246-0030-7.

HOFFMANNOVÁ, J. Jazyk, média, politika. 1. vyd. Praha : Academia, 2003. 258 s. ISBN 80-200-1034-3.

KUNCZIK, M. Základy masové komunikace. 1. vyd. Praha : Karolinum, 1995. 307 s. ISBN 80-7184-134-X.

OSVALDOVÁ, B., HALADA, J., aj. Praktická encyklopedie žurnalistiky. 2. vyd. Praha : Libri, 2002. 240 s. ISBN 80-7277-108-6.

OSVALDOVÁ, B. A KOLEKTIV. Zpravodajství v médiích. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2001. 155 s. ISBN 80-246-0248-2.

RUSS-MOHL, S., BAKIČOVÁ, H. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. 292 s. ISBN 80-247-0158-8.

SCHULZ, W. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. vyd. Praha : Karolinum, 2004. 149 s. ISBN 80-246-0827-8.

SPROULL, N. *Handbook of research methods: a guide for practitioners and students in the social sciences*. Metuchen, N.J. : Scarecrow Press, 1988. 404 s. ISBN 0-8108-2116-8.

TUŠER, A. *Ako sa robia noviny*. 2. vyd. Bratislava : Sofa, 2003. 163 s. ISBN 80-89033-26-1.

Jméno konzultanta: PhDr. Alice Tejkalová
(svým podpisem potvrdí, že souhlasí se spoluprací na tématu, schvaluje základní teze a ve stanoveném termínu odevzdá posudek na práci):

Datum 4. 6. 2007

Podpis studenta

Podpis konzultanta

(V případě, že nebudou tyto teze schváleny, chtěla bych zpracovat jedno z těchto témat:

- Jak píší česká média o médiích – mediální rubriky vybraných deníků a časopisů
- Od poštovního holuba k internetu (jak technické podmínky ovlivňují práci novináře).

1 Úvod

Olympijské hry, olympijská pochodeň, Čína, Peking. To jsou slova, která na jaře roku 2008 slyšíme a čteme v různých sdělovacích prostředcích téměř denně. Kromě toho, že rok 2008 je rokem olympijským, je z toho také patrné, jaký význam olympijské hry ve společnosti mají, jakému se těší zájmu a také to, že se bezpochyby jedná o jistý fenomén.

Svůj původ má tato významná sportovní událost už ve starověkém Řecku. Pro atlety, kteří se jich tehdy účastnili, znamenalo vítězství slávu a také velké bohatství. V dobách Coubertinových, kdy se hry dočkaly svého oživení, se sportovci spokojili se slávou. V posledním desetiletí se vítězové jednotlivých sportovních disciplín opět těší z nemalých finančních prostředků a také popularity, která je umocněna masovou sledovaností her především prostřednictvím sdělovacích prostředků.

Zvýšený zájem veřejnosti o sledování olympijských her je zejména v posledních letech podporován větší četností přímých přenosů a záznamů jednotlivých závodů a zápasů, internetovým zpravodajstvím a také větším množstvím novinových příspěvků. To v roce 1968, kdy proběhly zimní hry v Grenoblu, které jsou také předmětem zkoumání této práce, měl sportovní fanoušek situaci mnohem obtížnější. O vymoženosti jménem internet neměl tehdejší člověk vůbec tušení, aby také ano, když ve známost veřejnosti vešel až v osmdesátých a zejména pak v devadesátých letech. Televizních přenosů bylo v porovnání s dneškem poskrovnu a „trh“ s novinami a časopisy rovněž nebyl příliš veliký. I tak se ale informace k zájemcům dostaly.

Jedním ze způsobů, kterým mohli a mohou novináři poskytovat sportovním příznivcům informace, je interview neboli rozhovor. Jak vyplynulo z výsledků výzkumu, který jsem prováděla v minulém roce, patří právě rozhovor k čtenářsky nejoblíbenějším žánrům.¹ Že si tento fakt uvědomují i

¹ BARBOŘÍKOVÁ, R. *Popularita olympijských her u veřejnosti ve srovnání s prezentací v tištěných médiích*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2007. s. 83.

některé redakce, je znát na četnosti interview v olympijském zpravodajství. A nejen v olympijském, ale i v běžném sportovním zpravodajství.

Sportovní rozhovor je navíc specifickým žánrem. Zatímco se interview v ostatních rubrikách většinou věnují více tématům současně, sportovní rozhovory se v převážné většině zaměřují na jednu, případně několik málo tematických oblastí a často vznikají bezprostředně po události, ke které se vztahují. Novinář tak nemá příliš času na přípravu, jak tomu je u většiny ostatních interview.

Jak přistupovali redaktoři ke zpracování rozhovorů dříve a nyní, konkrétně tedy v roce 1968 a 2006, jaká volili témata, otázky a další faktory, které celkový dojem z přečteného textu tvoří, a také to, k jakým došlo právě u rozhovorů s postupem času změnám a vývoji, právě tyto skutečnosti byly předmětem práce, kterou nyní držíte v rukou.

Volba zimních olympijských her v Grenoblu 1968 a v Turíně 2006 pro tuto práci nebyla náhodná. Na obou získal československý, resp. český sportovec zlatou medaili. V obou případech se navíc jednalo o sportovce veřejností oblíbeného. Proto se dal předem očekávat zájem médií a také předpokládat relativně dobrá srovnatelnost.

2 Teoretická východiska

Dříve než se budu věnovat samotné problematice posunu rozhovoru v olympijském zpravodajství, je nutné ujasnit a specifikovat si základní pojmy, kterých zde bude použito. V této kapitole tak zaměřím svou pozornost především na interview neboli rozhovor, a krátce se v ní zmíním také o jednotlivých olympijských hrách, ke kterým se vztahuje výzkumná část.

2.1 Interview (rozhovor)

Rozhovor jako takový známe všichni z každodenní mezilidské komunikace. Kdykoliv oslovíme jinou osobu a ta nám odpoví, uskutečňujeme rozhovor. V odborné literatuře tento základní prvek interpersonální komunikace popisuje například DeVITO (2001) následovně: „*Rozhovory jsou formou interpersonální komunikace, ve které se setkají dva lidé a prostřednictvím otázek a odpovědí dosahují svých cílů. Rozhovory se obvykle konají v rámci dvou osob, některé však mohou mít i více účastníků.*“²

2.1.1 Žurnalistické interview

Jako prostředek své výzkumné, ale i zcela běžné práce, si rozhovor zvolilo mnoho oborů. Jedním z nich je i žurnalistika. Odborná literatura tohoto oboru většinou pracuje s pojmem **interview**. Jak uvádí OSVALDOVÁ, HALADA A KOL. (2002) interview je „*žurnalistická metoda, jak získat informace, i samostatný, v médiích uplatňovaný druh; dialog otázek a odpovědí, v němž partneři na rozdíl od diskuse mají jasně stanovené role tazatele a odpovídajícího.*“³ Velmi podobnou definici nalezneme také v Malé encyklopedii žurnalistiky L'udovíta Jacze (1982).

Z této definice je patrné, že neexistuje pouze jeden jediný výklad tohoto pojmu. A to nejen na začátku dvacátého prvního století. S jednoznačným

² De VITO, J. A. *Základy mezilidské komunikace*. 1. vyd. Praha : Grada, 2001. s. 217

³ OSVALDOVÁ, B., HALADA, J., aj. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2. vyd. Praha : Libri, 2002. s. 82

vymezením interview zápolili vědci i novináři už mnohem dříve. Ve své knize to dokládá BAUMAN (1983), který hovoří o nejednotnosti názorů, následujícími příklady.

„Tak například volný překlad z „Theorie und Praxis der Pressearbeit“, publikace Karl-Marx Universität, vydané v Lipsku v roce 1957, říká: Pod pojmem interview je nutno rozumět dvě, v podstatě rozdílné věci: interview jako novinářskou metodu a interview jako novinový žánr.“⁴

Mnohem cennější než předchozí definice z konce padesátých let dvacátého století je však pro tuto práci ta následující, která je o deset let mladší a tedy odpovídá výkladu pojmu interview přibližně v době, kdy vznikla část rozhovorů, které budu v této práci analyzovat.

„Další encyklopedie z roku 1967 (Wielka encyklopedie powszechna) jde podstatně dále než ostatní encyklopedické prameny. Přibližuje interview jako druh informace, podané prostřednictvím novináře ve formě rozmluvy, omezené na určité téma, s osobou kompetentní v dané oblasti (například s významným spisovatelem nebo s někým z jeho rodiny), o veřejných událostech s veřejným činitelem apod.“⁴

Vedle samotného vymezení pojmu se už zmínění autoři OSVALDOVÁ, HALADA A KOL. (2002) ve své definici podrobněji věnují také roli novináře při interview. *„Rozhovor iniciuje novinář, který volí téma interview, klade otázky, zachycuje atmosféru setkání a osobitost zpovídaného, zaznamenává a zpracovává odpovědi, může tedy ovlivnit řazení i konečnou formu odpovědi, vtiskuje záznamu svou představu. Při tom však musí zachovat co nejpřesnější reprodukci interview a typický projev zpovídaného, nesmí měnit smysl sděleného.“⁵*

Jak lze z předchozích vět vyčíst, celkovou podobu interview ovlivňuje do značné míry sám novinář. To potvrzuje také Rudolf Reinhard, jehož cituje BAUMAN (1983). *„Teprve zvláštní úmysl, s nímž je rozhovor veden, okruh*

⁴ BAUMAN, M. *Umění interviewu*. Praha : Novinář, 1983. s. 20 - 21

⁵ OSVALDOVÁ, B., HALADA, J., aj. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2. vyd. Praha : Libri, 2002. s. 82

*zúčastněných, a zejména účelově zaměřený výběr nadhozených otázek činí interview tím, čím je...*⁶

Z toho se dá vyvodit, že aby novinář vytvořil kvalitní interview, musí se na něj také kvalitně připravit, což zdůrazňují mnozí autoři, např. Bauman (1983), Biagi (1986), Russ-Mohl a Bakičová (2005). Poslední jmenovaní ve své knize píší: „*Aby se interview vydařilo, je zapotřebí se na ně připravit. (...) Americký novinář Cornelius Ryan varuje: Nedělejte interview s nikým, pokud už předem neznáte alespoň 40 % odpovědí.*“⁷

2.1.2 Historie interview

Rozhovor se začal výrazněji rozvíjet v první polovině 19. století. BAUMAN (1983) k tomu píše: „*K prudkému zlomu vývoje interviewu dochází v polovině minulého století v letech 1836-1848, kdy vydal Johann Peter Eckermann „Gespäche mit Goethe“, dílo, které charakterizuje O. Fischer ve svých eseích „Slovo a svět“ jako prototyp určitého slovesného druhu.*“⁸

Jak ale uvádí ŠTORKÁN (1980), můžeme se s interview setkat už dříve. „*Opustíme-li současnou tematiku a vrátíme-li se k otázce vývoje žánru, vidíme zde několik styčných bodů s interviewem z doby třicátých let, kdy tento žánr bezprostředně navázal na malé epické formy a obnovil s odstupem několika desítek let slávu tradičního interview, jehož představitelem byl například i pařížský korespondent Timesů, český rodák H. Blowitz (původním jménem Adolf Oppper), na kterého se mezitím téměř zapomnělo.*“⁹

Ve světě, ale i na území Čech se však rozhovor objevoval nejdříve převážně v literárních dílech, našli bychom jej ale i v novinách. Bauman vysvětluje užívání interview v novinách potřebou vzdělávat široké vrstvy

⁶ BAUMAN, M. *Umění interviewu*. Praha : Novinář, 1983. s. 24

⁷ RUSS-MOHL, S., BAKIČOVÁ, H. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. s. 63

⁸ BAUMAN, M. *Umění interviewu*. Praha : Novinář, 1983. s. 15

⁹ ŠTORKÁN, K. *Publicistické žánry*. 1. vyd. Brno : Vydavatelství a nakladatelství Novinář, 1980. s. 107

obyvatelstva. Jako průkopníka této metody v Čechách uvádí Václava Matěje Krameria, který mezi lid šířil poznatky z různých oblastí, např. hospodářství, přírodovědy, geografie.

„Aby výklad obtížných věcí byl i pro prostého čtenáře co nejsrozumitelnější, používal Kramerius nejčastěji buď rozhovoru dvou sousedů, nebo rozhovoru mezi vesničany a vzdělaným farářem, učitelem.“¹⁰

V případě interview platilo to, co u mnoha nových věcí již dříve, ale i dávno po něm. Musel čelit názorům a lidem, kteří tento nový útvar odmítali a někdy jej přímo zesměšňovali. Za vše hovoří následující úryvek, vyjadřující skepsi anglických novinářů, který cituje BAUMAN (1983). *„Jistá část newyorských novin vystavuje novinářství jako povolání úsměšků a pohrdání tím, že zavádějí ten nový druh podlézání a patolízalství, kterému říkají ‚interview‘.“¹¹*

Uznání se interview dočkalo, jak Bauman dodává, až po první světové válce, kdy došlo k celkovému rozvoji tisku.

Mezi významné autory interview ve světě patřili např. Egon Erwin Kisch, Ernest Hemingway, Alberto Moravia, Truman Capote, Oriana Fallici. Z českých autorů se tomuto žánru věnovali např. Karel Čapek, Antonín Jaroslav Liehm, Rudolf Křesťan, Ludvík Vaculík, Karel Hvizďala.

2.1.3 Druhy rozhovorů

Stejně jako rozdělujeme žurnalistiku na psanou, rozhlasovou, televizní atd., můžeme rozlišit i interview. Platí přitom, jak uvádí Osvaldová, Halada a kol. (2002), že vedle společných znaků má každý z daných druhů interview své specifické znaky. *„Základní formy interview jsou následující: čistý dialog, monologický s vypuštěním otázek; rozprava, kde autor má rovnocenné*

¹⁰ BAUMAN, M. *Umění interviewu*. Praha : Novinář, 1983. s. 17 - 18

¹¹ BAUMAN, M. *Umění interviewu*. Praha : Novinář, 1983. s. 18

postavení, klade rozsáhlejší otázky; autointerview, nepravé interview, kdy jsou odpovědi vybrány např. z již publikované knihy, dramatu apod.“¹²

Předmětem mé práce je interview psané, tedy to v novinách, a proto se v této kapitole také na tento druh zaměřím.

Pokud se pokusím rozdělit rozhovory z čistě laického pohledu, bude to v první řadě členění na rozhovory dlouhé a krátké. A v podobném duchu uvádí typy interview také BIAGI (1986). „*Rozhovory řadíme od podrobných až po stručné, protože dotazované můžeme zařadit do skupin od sdílných po málomluvné, přičemž platí, že záleží na tom, jaké informace novinář požaduje a také na okolnostech rozhovoru.*“¹³

Další způsob třídění rozhovorů, tentokrát už z odborného pohledu, nabízí BAUMAN (1983). Jeho členění je následující:

- a) písemná odpověď na předem položené otázky
- b) interview jako metoda ankety
- c) portrét osobnosti
- d) interview z oblasti politického života
- e) dvojinterview.

Tyto typy rozhovorů Bauman také blíže specifikuje. Například písemnou odpověď uvádí jako způsob, kterého tisk často využívá u anketního typu dotazování nebo v případech, kdy není v možnostech redakce vyslat za interviewovaným svého redaktora.

Zvláštním typem je dvojinterview. „*Jednou z možností, jak učinit rozhovor zajímavým, je metoda tzv. dvojinterviewu. Dvěma osobám, které jsou něčím významné a mají něco společného – stejnou profesi, stejné koníčky – položí reportér soubor shodných otázek.*“¹⁴

¹² OSVALDOVÁ, B., HALADA, J., aj. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2. vyd. Praha : Libri, 2002. s. 82

¹³ BIAGI, S. *Interviews that work: a practical guide for journalists*. Belmont : Wadsworth Publishing Company, 1986. s. 6

¹⁴ BAUMAN, M. *Umění interviewu*. Praha : Novinář, 1983. s. 206

2.1.4 Jak psát interview

Na úvod této podkapitoly je nutné podotknout, že v dnešní době, kdy se všechny obory rychle rozvíjí, a žurnalistika není výjimkou, neexistuje a ani nemůže existovat jednotný návod, či snad striktní pravidlo, jak tvořit interview. To už potvrzoval i BAUMAN (1983): „*V opačném případě by mohlo jakékoliv normativní tvrzení dovést interview do stagnace, což by se mohlo projevit i na strnulosti novin. Proto je nutné, vzhledem k rozvoji a praxi současné žurnalistiky, hovořit o interview v nejširším slova smyslu a neomezovat problém na čistě formální stránku zpravodajské otázky a odpovědi.*“¹⁵

Je ale možné dát dohromady několik rad, popřípadě upozornit, na co by si měl novinář, který se chystá dělat interview, dávat pozor. Jak jsem už dříve zmiňovala, je u interview nesmírně důležitá příprava. Dále by se měl novinář podle Biagiho (1986) naučit pokládat dobré otázky, ale také držet se právních a etických norem. Bauman (1983) zase říká, že podobu interview udává to, jaké zvolí novinář výrazové prostředky a jak přistupuje k faktu.

BAUMAN (1983) také uvádí schéma vztahu, v jakém jsou při interview tazatel (novinář) a dotazovaný. „*Schematicky by se tento jejich vztah dal vyjádřit asi takto: - uvedení do situace (Představení, vysvětlení účelu interview, vytvoření atmosféry důvěry, intimity apod.)*

- položení otázky (Formulace, srozumitelnost, sémantická stránka apod.)

- vnitřní reakce a projev (Odpověď)“¹⁶

Základním principem interview je kladení otázek a zaznamenání odpovědí na ně. Aby mohl žurnalista vytvořit dobrý rozhovor, musí se také umět dobře ptát. Proto by měl každý novinář znát druhy otázek, kterými se zabývají základní texty vztahující se ke komunikaci, i jejich úskalí.

¹⁵ BAUMAN, M. *Umění interviewu*. Praha : Novinář, 1983. s. 30 - 31

¹⁶ BAUMAN, M. *Umění interviewu*. Praha : Novinář, 1983. s. 87

2.1.5 Stírání žánrů

Závěrem této kapitoly o interview se ještě zmíním o takzvaném prolínání nebo také mísení žurnalistických forem. Zatímco dříve se poměrně striktně dodržovala pravidla pro psaní jednotlivých forem, současný trend je spíše opačný a dochází k tomu, že se stírají hranice mezi jednotlivými žánry.

Tento fakt potvrzují také RUSS-MOHL, BAKIČOVÁ (2005), kteří k tomu dodávají: *„To zdaleka neplatí jen pro bulvární noviny nebo soukromé televize, které mnohdy žijí z toho, že vytvářejí senzace a ovlivňují veřejné mínění, ale i pro vysoce uznávané listy, jako je například Neue Zürcher Zeitung nebo Spiegel (který kromě článků podaných lehkou formou přináší i řadu velmi kvalitních materiálů, byť psaných též nenáročnou formou). Informování o pozadí událostí a komentování se velmi často navzájem prolínají. Ale prolínat se mohou i reportáže, interview a komentář.“*¹⁷

2.2 Sportovní žurnalistika

Specifickou oblastí novinářské práce, alespoň z pohledu novinářů samotných, je sportovní žurnalistika. Ačkoliv je sportovní rubrika už běžnou součástí velké části novin a časopisů, bývá práce sportovních novinářů často podceňována, ne-li dokonce zesměšňována,¹⁸ což ve svých textech potvrzují také Boyle (2006) či Russ-Mohl, Bakičová (2005).

Že se nejedná o žádnou podřadnou či zbytečnou práci potvrzují druzí jmenovaní citováním Siegfrieda Weischenberga, německého vědce věnujícího se mimo jiné komunikaci. Ten říká: *„Sportovní rubrika je dobrou školou, člověk se tam rychle naučí napsat text přesně na počet řádků, psát pod*

¹⁷ RUSS-MOHL, S., BAKIČOVÁ, H. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. s. 63

¹⁸ Autorka čerpá z vlastní zkušenosti sportovní novinářky.

časovým tlakem a v těžkých podmínkách - jako například když na stadiónu řve osmdesát tisíc fanoušků, ale reportér se musí soustředit na svou práci. ¹⁹

I přes veškeré negativní názory nabývá sportovní žurnalistika v novinách stále více na důležitosti, jak dále uvádí Russ-Mohl, Bakičová (2005).

2.3 Olympijské hry

Olympijské hry jsou ve sportovním světě jednoznačným fenoménem. Stačí se v době jejich konání podívat do jakýchkoliv novin, na kterýkoliv internetový zpravodajský server, o televizních stanicích nemluvě, a důkaz tohoto tvrzení je na světě. Zájem o ně neprojevuje pouze veřejnost, ale také sportovci samotní. Na posledních letních hrách v Aténách jich bylo podle údaje uvedeného v MF DNES 10 500.

Největší sportovní událost, kterou olympijské hry bezesporu jsou, má své kořeny už v antice, konkrétně v roce 776 př. n. l. Hry ovšem nedoprovázely Řeky a později i celý svět po celých více než 2 700 let, jak by se mohlo zdát. V roce 394 je totiž římský císař Theodosius I. zakázal a své obnovené premiéry se dočkaly až za dlouhých 1 500 let. V roce 1896 se v Aténách konaly první novodobé olympijské hry, za jejichž duchovního otce je pokládán francouzský baron Pierre de Coubertin.

Od své novodobé premiéry doznaly olympijské hry mnohých proměn. Za tu nejzásadnější můžeme považovat vedle účasti žen-sportovkyň jejich rozdělení na letní a zimní hry. První zimní olympijské hry se uskutečnily v roce 1924 v Chamonix a až do roku 1992 se konaly jak letní, tak zimní hry v tomtéž roce. V současné době se střídají po dvou letech a těmi posledními zimními

¹⁹ RUSS-MOHL, S., BAKIČOVÁ, H. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. s. 176

hrami byly XX. zimní olympijské hry v Turíně v roce 2006, které jsou společně s hrami v Grenoblu 1968 také předmětem zkoumání v této práci.²⁰

2.3.1 X. zimní olympijské hry v Grenoblu 1968

Na všechny události, pokud je chceme hodnotit objektivně, musíme nahlížet v celém jejich kontextu. V případě roku 1968 musíme brát v českém prostředí v úvahu především politickou situaci, jak ostatně potvrzují také HAVRÁNKOVÁ, HLADÍK, KOLÁŘ aj. (1999). „*Výsledky na OH v roce 1968 byly poznamenány i změnami, k nimž po lednovém nástupu Alexandra Dubčeka do čela komunistické strany docházelo v celé společnosti.*“²¹

Možná i tyto okolnosti vedly k tomu, že československá výprava tehdy dosáhla úspěchu, jaký se žádné jiné naší výpravě na zimních hrách do té doby nepodařil. První zlatá medaile ze zimních her pro Československo v podání Jiřího Rašky ve skoku na středním můstku, stříbrná medaile stejného sportovce na velkém můstku, bronz Hany Maškové z krasobruslení žen.

„*Do paměti sportovních příznivců se však nejvýrazněji zapsalo vítězství hokejistů v prestižním utkání se Sovětským svazem, které nakonec stačilo „jen“ na stříbrnou medaili.*“²²

2.3.2 XX. zimní olympijské hry v Turíně 2006

O olympijských hrách v Turíně se, narozdíl od většiny těch předchozích, nehovořilo příliš v superlativech. Sportovní fanoušci si jistě ještě dnes vzpomenu na zprávy o nedostavěných sportovištích a problémech s tím spojených, které se objevovaly ve sdělovacích prostředcích ještě pár týdnů a dokonce i dnů před jejich zahájením.

²⁰ BARBOŘÍKOVÁ, R. *Popularita olympijských her u veřejnosti ve srovnání s prezentací v tištěných médiích.* Praha : Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2007. s. 30-33.

²¹ HAVRÁNKOVÁ, H., HLADÍK, P., KOLÁŘ, F., aj. *Český olympismus - 100 let.* 1. vyd. Praha : Olympia, 1999. s. 92

²² HAVRÁNKOVÁ, H., HLADÍK, P., KOLÁŘ, F., aj. *Český olympismus - 100 let.* 1. vyd. Praha : Olympia, 1999. s. 92

I přesto na nich dokázali čeští sportovci dosáhnout úspěchu, který se velmi podobal tomu z Grenoble. Kateřina Neumannová vybojovala zlatou a stříbrnou medaili v běhu na lyžích, Lukáši Bauerovi se také v běhu na lyžích podařilo na rozdíl od Hany Maškové v krasobruslení vybojovat stříbro a národní hokejový tým získal bronz, čili jen o málo horší umístění než jejich předchůdci.

Možná, že mnozí očekávali od české výpravy více, přesto po skončení her převládala spokojenost, jak ostatně potvrzuje ve své knize i Bosák (2006).

3 Metodologická část

Než začne výzkumník zpracovávat své téma, musí si nejprve určit a promyslet způsob své práce, nebo-li musí si stanovit metodu či metody, které bude při svém výzkumu aplikovat. Bez tohoto kroku by se totiž jeho práce mohla zkomplikovat a dříve či později by nastaly zmatky.

Ve své práci využívám kvalitativních metod výzkumu, přesněji zkoumání textů a dokumentů a obsahové analýzy, kterou můžeme zařadit jak mezi metody kvalitativní, tak i kvantitativní.

3.1 Kvalitativní výzkum

*„Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“*²³ Takto popisuje kvalitativní výzkum metodolog Creswell, kterého cituje HENDL (2005).

Pohledů na kvalitativní výzkum existuje ale několik. Jak uvádí Hendl (2005), někteří jej považují za rovnocenný vzhledem k ostatním výzkumným metodám, jiní jej berou jako doplněk kvantitativního výzkumu. Do první skupiny můžeme zařadit i SILVERMANA (2005). Ten píše: *„Metody používané v kvalitativním výzkumu jsou důkazem všeobecného názoru, že mohou poskytnout „hlubší“ porozumění společenským jevům, než jaké by poskytla pouhá kvantitativní data.“*²⁴

Trochu jiný pohled nabízí autoři STRAUSS, CORBINOVÁ (1999), kteří označují samotný pojem kvalitativní výzkum za zavádějící. *„Někteří badatelé shromažďují údaje prostřednictvím rozhovorů a pozorování – což*

²³ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : Základní metody a aplikace*. 1. vyd. Praha : Portál, 2005. s. 50

²⁴ SILVERMAN, D. *Doing qualitative research : a practical handbook*. London : Thousand Oaks : Sage Publications, 2005. s. 8

jsou metody obvykle spojované s kvalitativním výzkumem. Ovšem potom klasifikují své údaje způsobem, který umožňuje jejich statistickou analýzu. Tím vlastně kvantifikují kvalitativní data.“²⁵

3.1.1 Postup výzkumu

Jak je z předchozích odstavců patrné, existuje hned několik názorů na to, co to je kvalitativní výzkum, a jaký je jeho význam. Stanovit postup samotného výzkumu už ale tak problematické není.

„V typickém případě kvalitativní výzkumník vybírá na začátku výzkumu téma a určí základní výzkumné otázky. Otázky může modifikovat nebo doplňovat v průběhu výzkumu, během sběru a analýzy dat.“²⁶ Takto jej popisuje HENDL (2005), který také dále uvádí, že díky tomu je kvalitativní výzkum považován za pružný. Podobný popis postupu nalezneme například i u Silvermana (2005).

Nezbytnou součástí každého výzkumu je analýza dat. Ta nechybí ani u toho kvalitativního. HENDL (2005) k tomu píše: „Analýza dat a jejich sběr probíhají současně – výzkumník sbírá data, provede jejich analýzu a podle výsledků se rozhodne, která data potřebuje, a začne znovu se sběrem dat a jejich analýzou. Během těchto cyklů výzkumník své domněnky a závěry přezkoumává.“²⁷

3.1.2 Přístupy kvalitativního výzkumu

Různé obory využívají různých přístupů a metod ke své práci. Stejně je na tom i kvalitativní výzkum. Hendl (2005) uvádí hned několik přístupů.

²⁵ STRAUSS, A., CORBINOVA, J. *Základy kvalitativního výzkumu* : postupy a techniky metody zakotvené teorie. Boskovice : Albert, 1999. s. 10

²⁶ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum* : Základní metody a aplikace. 1. vyd. Praha : Portál, 2005. s.50

²⁷ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum* : Základní metody a aplikace. 1. vyd. Praha : Portál, 2005. s.50

K těm, které považuje za základní, patří:

- případová studie
- etnografický výzkum
- zakotvená teorie
- fenomenologické zkoumání
- biografický výzkum
- zkoumání dokumentů
- historický výzkum
- akční výzkum
- kritický výzkum.

Protože v této práci provádím rozbor novinových příspěvků, budu se dále podrobněji věnovat pouze přístupu zkoumání dokumentů.

3.1.2.1 Zkoumání dokumentů

Před tím, než uvedu samotný proces, jak by mělo zkoumání probíhat, je důležité si ujasnit, co lze za dokumenty považovat. HENDL (2005) uvádí následující vysvětlení pojmu. „*Dokumenty jsou knihy, novinové články, záznamy projevů funkcionářů, deníky, plakáty, obrazy.(...) Za dokumenty se považují taková data, která vznikla v minulosti, byla pořizena někým jiným než výzkumníkem a pro jiný účel, než jaký má aktuální výzkum.*“²⁸

Zároveň tento autor uvádí výhody právě tohoto druhu výzkumu. Hlavní výhodou je fakt, že díky dokumentům získá výzkumník informace, které by se z jiných zdrojů nedozvěděl nebo dozvěděl jen obtížně.

Proces zpracování dokumentů má, jak cituje Hendl (2005) Mayringa, následující fáze: „1. *Začíná se definicí výzkumné otázky.*

2. *Definuje se to, co se bude považovat za dokument. Podle této definice se bude postupovat určitým způsobem při sběru dokumentů. Snažíme se vyhledat všechny relevantní dokumenty.*

²⁸ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : Základní metody a aplikace*. 1. vyd. Praha : Portál, 2005. s.132 a 204

3. *Provádí se pramenná kritika (externí a interní posouzení dokumentů).*
4. *Následuje interpretace dokumentů zaměřená na hledání odpovědi na položené otázky a vypracování zprávy.*²⁹

3.2 Obsahová analýza

V mnoha knihách věnujících se komunikaci a médiím nalezneme pojem **obsahová analýza**. „*Obsahová analýza je jednou z metod pro systematický rozbor komunikačních obsahů, i když zdaleka není jedinou metodou pro studium obsahů médií.*“³⁰ Takto o ní píše HANSEN A SPOL. (1998).

Ačkoliv má tato výzkumná metoda svou kvantitativní i kvalitativní podobu, ve většině knih se autoři zmiňují pouze o té kvantitativní. Disman (2000) přímo o obsahové analýze píše, že se jedná o kvantitativní, tedy objektivní metodu. Burton, Jiráček (2001), Hendl (2005) a Schulz (2004) charakterizují obsahovou analýzu jako metodu, u níž si autor nejprve zvolí určité kategorie, u kterých následně zjišťuje četnosti výskytu, tedy používá určitých statistických metod. Ovšem to, že se velká část autorů zmiňuje pouze o kvantitativní obsahové analýze, neznamena, že by ta kvalitativní neexistovala. To potvrzuje i Hendl (2005).

Berger (1998) se ve své knize zabývá mimo jiné výhodami a nevýhodami obsahové analýzy při rozboru médií. K výrazným výhodám podle něj patří její finanční nenáročnost, relativně snadná dostupnost materiálů a to, že pomocí ní můžeme zkoumat jak současné, tak i historické události. Naopak mezi nevýhody patří pochybnosti o reprezentativnosti zkoumaného vzorku, problémy s nalezením měřitelné jednotky a také obtížná prokazatelnost správnosti vyvozených závěrů.

²⁹ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : Základní metody a aplikace*. 1. vyd. Praha : Portál, 2005. s.132

³⁰ HANSEN, A., COTTLE, S., NEGRINE, R., NEWBOLD, CH. *Mass communication research methods*. New York : Palgrave, 1998. s. 91

Dále se tento autor zmiňuje také o využití srovnávání nebo historických pramenů při provádění obsahové analýzy. „*Obsahová analýza je nejužitečnější, když zahrnuje historickou nebo srovnávací dimenzi. (...) Při využití historického hlediska může analytik rozpoznat trendy a určit, zda existují výrazné změny.*“³¹

A to je také cílem této práce. Na základě srovnání několika dokumentů, pocházejících ze dvou různých časových období, vyvodit závěry o určitém trendu nebo přesněji posunu interview.

³¹ BERGER, A. *Media analysis techniques*. 2nd edition. Thousand Oaks : SAGE Publications, 1998. s. 116

4 Výzkumná část

Zatímco jsem se v předchozích kapitolách věnovala teorii, kterou je nutné znát při zpracování tématu této bakalářské práce, následující kapitoly jsou již zcela zaměřeny na samotnou problematiku olympijských rozhovorů. Postupně v nich provedu rozbor interview, která se v Mladé frontě, resp. Mladé frontě Dnes během sledovaných olympijských her objevila. Na základě závěrů, které z rozboru vyvodím, provedu porovnání interview ve sledovaných letech a zamyslím se nad posunem olympijských rozhovorů v rozmezí bezmála čtyřiceti let.

4.1 Vzorek výzkumu

Předmětem mého zkoumání byly rozhovory, které byly vytištěny v Mladé frontě, resp. Mladé frontě Dnes. Jedná se o jeden z nejčtenějších deníků v České republice po Blesku a Deníku, jak vyplývá z výsledků Media Projektu 2007 (viz Tabulka 1). Ten provádí společnost GfK a Median a ve 3. a 4. čtvrtletí roku 2007 se jej zúčastnilo 14 600 respondentů.

Tabulka 1: Čtenost celostátního denního tisku v ČR za 3. a 4. čtvrtletí 2007³²

Deník	Čtenost v tisících ve 3. a 4. kvartálu 2007	Denní prodaný náklad ve 3. a 4. kvartálu 2007
Blesk	1499	461.033
Deník	1163	317.862
Mladá fronta Dnes	1116	298.841
Právo	459	151.492
Aha!	344	124.590
Sport	303	70.028
Lidové noviny	236	69.525
Šíp	213	73.515
Hospodářské noviny	178	59.941

Zdroj: GfK Praha - Median

³² ČTK. Lidé stále nejvíce čtou Blesk, Deník a MfD, 2007 a Media projekt 2007.

Ani výběr konkrétních olympijských her nebyl náhodný. Zimní olympijské hry v Turíně 2006 jsem volila, protože se jedná o zatím poslední konané olympijské hry. Pro hry v Grenoblu 1968 jsem se rozhodla nejen kvůli dostatečnému časovému odstupu, ale především kvůli podobnosti výsledků, kterých dosáhli čeští, resp. českoslovenští sportovci na obou hrách, o čemž jsem se zmiňovala už i v teoretické části.

4.2 Kvantitativní shrnutí rozboru

Přestože se ve své práci věnuji kvalitativní analýze rozhovoru, uvádím zde i některá čísla, která mohou pomoci k vytvoření komplexnějšího pohledu na celou problematiku. Proto zde naleznete údaje týkající se především počtu rozhovorů, ale i další, která je výrazně ovlivňují, jako je například počet stran, které deník olympijskému zpravodajství věnuje. Konkrétní informace poskytuje následující Tabulka 2.

Tabulka 2: Kvantitativní vyjádření sledovaných OH

	Grenoble 1968	Turín 2006
počet rozhovorů	14	58
počet stran zpravodajství k OH /den	1	ø 6 (vč. inzerce)
trvání OH ve dnech	14	16

4.3 Získané výsledky kvalitativního rozboru

Jak jsem již uvedla, analyzovala jsem olympijské, tedy sportovní rozhovory v Mladé frontě, resp. Mladé frontě Dnes. Zaměřila jsem se na období konání olympijských her a několik dní po jejich skončení, kdy bylo ještě možné nalézt rozhovory s olympioniky.

Postup analýzy byl ve všech případech stejný. Při prvním čtení jsem se zaměřila především na téma, jazykové prostředky a strukturu rozhovoru. Při dalším zkoumání jsem soustředila pozornost na způsob kladení otázek, layout

neboli rozvržení na straně a grafickou podobu. Také jsem sledovala, jaký druh interview v olympijském zpravodajství převažuje.

4.3.1 Zimní olympijské hry v Grenoblu 1968

Základní fakta k těmto olympijským hrám jsem uvedla již v teoretické části, proto se k nim nebudu vracet. Jak ukazuje Tabulka 2, zpravodajství z Grenoblu patřila v Mladé frontě jedna strana denně. Vzhledem k prostoru věnovanému olympijským hrám tedy postačovalo, aby deník na hry vyslal jediného redaktora, kterým byl Václav Pacina.

V případě olympijských her v Grenoblu se objevily příspěvky týkající se her už před jejich začátkem, první rozhovor s olympijskou tematikou byl ale otištěn až první den konání her, tedy 4. února 1968. Ovšem ani ten svým zaměřením ještě zcela nezapadal do schématu olympijských rozhovorů, které se ve většině případů vztahovaly k samotnému dění na hrách.

4.3.1.1 Témata rozhovorů

Právě témata interview byla první kategorií, na kterou jsem se při rozboru zaměřila. Už jsem zmínila, že první rozhovor, který se vztahoval k olympijským hrám, zcela nezapadal do schématu rozhovorů, které Václav Pacina v průběhu her zaznamenal. Pacina ani nebyl jeho autorem, což je pochopitelné vzhledem k tomu, že byl uskutečněn v letištní hale před odletem hokejistů do Grenoblu. I díky tomu se jeho téma ještě nevztahuje k samotnému dění na hrách, ale zaměřuje se spíše na očekávání hráčů.

U olympijských rozhovorů, jejichž autorem je už Václav Pacina, se střídají témata, jako jsou reakce na konkrétní sportovní výkon, v případě hokejového turnaje se autor vyptává na očekávaná utkání. Aktuální dění na hrách však není jedinou tematickou oblastí. Čtenář se také mohl dozvědět, co sportovci a trenéři dělají na hrách ve svém volném čase, ale i to, co budou dělat v blízké i vzdálenější budoucnosti. Do této kategorie spadá například jedna z

otázek na Gustava Bubníka, v době konání her trenéra finského národního týmu: „●*Jak si představujete svůj život po návratu domů?*“³³

Dalším příkladem je otázka, kterou Pacina položil Jiřímu Raškovi krátce poté, co získal zlatou olympijskou medaili: „*Nevezmou ti teď tvoje lyže do muzea?*“³⁴ Je tedy patrné, že se autor ve svých rozhovorech snažil i o odlehčení tématu.

Pokud byla respondentem interview zahraniční osobnost, jako například trenér sovětských hokejistů Arkadij Černyšev (viz Příloha 4, s. 62), nechyběla otázka vztahující se k týmu Československa nebo k československým sportovcům, která byla vždy položena v závěru rozhovoru. Například v interview s trenéry čtyř hokejových velmocí odpovídali respondenti na otázku: „●*Váš názor na utkání Československa se Sovětským svazem?*“³⁵

Stejně jako se odlišoval první rozhovor od těch uskutečněných přímo v dějišti her, lišily se i ty realizované po návratu sportovců domů. V tomto případě odpovídali sportovci, trenéři i ostatní doprovod na otázky, co se jim líbilo či nelíbilo na olympiádě nebo na co se nejvíc těší doma.

Zcela odlišně byl zaměřen rozhovor s rytcem olympijských známek, který se k hrám samotným vztahoval pouze okrajově.

4.3.1.2 Struktura

Každý text, ať už krátký či dlouhý, má svou strukturu neboli uspořádání. Interview není žádnou výjimkou. U rozhovorů z Grenoble ale rozhodně nelze toto uspořádání zevšeobecnit a na základě rozboru jednoho či

³³ PACINA, V. *Enfant terrible světového hokeje Gustav Bubník: Silná čtyřka už neexistuje*. Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 10. 2. 1968

³⁴ PACINA, V. *Pozor na odraz*. Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 12. 2. 1968

³⁵ PACINA, V. *Dirigenti před finálem; MF hovoří v Grenoble s trenéry silné čtyřky*. Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 17. 2. 1968

dvou interview popsat strukturu, která by odpovídala všem uveřejněným příspěvkům.

Pokud bych se odvážila pro některé uspořádání použít termín standardní, a to už jak na základě rozboru interview z roku 1968, tak i ze své čtenářské zkušenosti, bylo by to uspořádání následující. Titulek, pod jehož hlavní částí nalezneme úvod popřípadě perex (část textu přesahující svou šíří jeden odstavec, která uvádí následující text). Poté se střídají otázky redaktora a odpovědi respondenta.

Strukturu, kterou jsem právě uvedla, měla v olympijském zpravodajství z Grenobleu přibližně polovina publikovaných rozhovorů. I v těchto případech se ale našly drobné odchylky. Například v interview s Arkadijem Černyševem, o kterém jsem se zmiňovala už dříve, chybí jakýkoliv úvod. V celém textu tak vidíme pouze otázky a odpovědi.

Další odchylkou od popsaného standardu je také již zmiňovaný první rozhovor olympijského zpravodajství před odletem hokejistů na OH, ve kterém kromě uvedených částí nalezneme po poslední odpovědi ještě navíc dovětek autora textu. „*Mlha prořídla, cestující švýcarské linky byli vyzváni k nástupu. S půlhodinovým zpožděním se zvedlo letadlo s poslední částí naší olympijské výpravy na ZOH v Grenobleu, ve které byl i předseda ÚV ČSTV doc. dr. Emanuel Bosák.*“³⁶

Z tohoto příkladu můžeme vycítit určité reportážní prvky. A rozhodně to není jediný případ. Autoři interview, především Václav Pacina, používali reportážní popis také v perexu nebo úvodu.

Co však chybí u všech rozhovorů, je domicil (specifikace místa, kde příspěvek vznikl), který je nahrazen každý den záhlavím strany sportu, kde je uvedena věta: *Původní zpravodajství zvláštního zpravodaje Mladé fronty Václava Paciny z X. ZOH v Grenobleu.*

³⁶ KOUKAL, E. *Názory, pocity, přání; O Grenobleu hlavně s Golonkou, Jiříkem a Dzurillou.* Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 4. 2. 1968

Jestliže jsem polovinu rozhovorů zařadila do skupiny tzv. standardních, je nutné se zmínit o těch, které do této skupiny nepatří. Prvním příkladem jsou ankety, které mají odlišnou strukturu od všech ostatních interview. Ve zpravodajství ze zimních her v roce 1968 jsem zaznamenala dvě skupiny anket. Tou první byly rubriky nazvané např. *hlasy v bílém* nebo *Řekli po boji*, u kterých chybí položená otázka, a po názvu rubriky následují odpovědi. Druhým typem jsou ankety, v nichž si nejprve přečteme úvod k celému textu a poté buďto rovnou otázku, kterou novinář respondentům položil, nebo jako u článku *Hokejisté uvítání potleskem; Na celnici jim přichystali párky a pivo* (viz Příloha 6, s. 64) po úvodním odstavci následuje ještě jeden popisný a za ním si teprve přečteme anketní otázku a odpovědi na ni.

Část příspěvků, které byly v olympijském zpravodajství uveřejněny, se na první letný pohled jeví zcela jednoznačně jako interview. Ve skutečnosti se v nich ale prolínají různé žánry. Do kategorie rozhovorů je lze zařadit podle základní charakteristiky interview, tedy že obsahují přesné znění položené otázky a jasně oddělenou odpověď na ni.

V případě příspěvku nazvaného *Klíčový zápas; Profesor Kostka hodnotí Američany* (viz Příloha 1, s. 59), je po perexu uvedena jediná otázka a rozsáhlejší odpověď na ni. Dále pokračuje charakteristika soupeře československých hokejistů v podání autora celého textu.

Další zvláštností v olympijských rozhovorech byl text s názvem *Půlnoční setkání s princeznami* (viz Příloha 2, s. 60), ve kterém se mísí interview s reportáží. Autor v něm nejprve reportážně popíše situaci, za které rozhovor vznikl, poté položí první otázku krasobruslařce Haně Maškové. Po odpovědi se věnuje popisu slavnostního ceremoniálu předávání medailí. Následuje druhá otázka, která se ale k ceremoniálu vůbec neváže. Po odpovědi se autor soustředí na trenéra krasobruslařky, kterému rovněž položí dvě otázky. Zbytek prostoru zaujímá opět reportážní popis činnosti ostatních aktérů setkání.

Posledním příkladem netypického rozhovoru je poolympijský článek *Caravella s drahým kovem; Hlavní část olympijské výpravy v Ruzyni* (viz Příloha 5, s. 63). U tohoto příspěvku nenajde čtenář žádnou otázku. Skládá se

z úvodu popisujícího situaci na letišti, který zahrnuje také větu: „Z ruzyňského povyražení alespoň útržky rozhovorů“³⁷. Po této větě jsou uveřejněny opravdu krátké útržky toho, co českoslovenští sportovci a jejich doprovod po přiletu řekli.

4.3.1.3 Způsob kladení otázek

Když chce novinář vytvořit dobré interview, nezáleží pouze na tom, na jaké informace se ptá, ale také jakým způsobem se ptá. Mezi nepsanými pravidly pro tvorbu interview je klást co nejsrozumitelnější otázky a pokud možno se vyhnout vícečetným otázkám. Často se ale setkáváme s porušováním této zásady. A tak tomu bylo i u olympijských rozhovorů v roce 1968. Dokazují to následující příklady:

*Byl jsi klidný před druhým skokem? Hovořil jsi s trenérem o taktice?*³⁸

• **Zatím byly všechny zápasy jen jakousi předehrou. Ted' nás čeká Kanada, Švédsko, SSSR. Proti komu se ti hraje nejlépe, nejhůře a proč?**³⁹

• *Jak dlouho chcete ještě zůstat na severu? Jak tam vůbec žijete? Jaké máte podmínky?*⁴⁰

Jak je z prvních dvou ukázek patrné, autor interview často sportovcům tyká, což je z pohledu dnešní žurnalistiky nepřipustné. V tykání se odráží jistá familiérnost, která by mohla být považována za překážku v objektivitě, na kterou je dnes kladen velký důraz.

³⁷ VITOUŠ, P. *Caravella s drahým kovem; Hlavní část olympijské výpravy v Ruzyni*. Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 20. 2. 1968

³⁸ PACINA, V. *Pozor na odraz*. Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 12. 2. 1968

³⁹ PACINA, V. *Proti komu se hraje nejlépe; Anketa MF s hokejisty v Grenoblu*. Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 13. 2. 1968

⁴⁰ PACINA, V. *Enfant terrible světového hokeje Gustav Bubník: Silná čtyřka už neexistuje*. Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 12. 2. 1968

Naopak třetí příklad ukazuje, že v případě rozhovorů s trenéry autor vykává. Je tedy otázkou, zda je tomu proto, že si s trenéry netyká ani v běžném životě, či se tím snaží pouze vyjádřit větší úctu k trenérské pozici.

Dalším závěrem, ke kterému jsem při analýze dospěla, je fakt, že ve většině případů měl autor otázky předem připravené a při samotném interview se jimi přísně řídil a žádným způsobem nereagoval na odpovědi respondentů. Občas se odpověď na otázku nedočteme, protože na ni dotazovaný neodpověděl a novinář se opakovaně jejího zodpovězení nedožadoval.

V případě některých odpovědí může mít naopak čtenář pocit, že odpověď dotazovaného zcela nekoresponduje s otázkou. Jako v případě textu nazvaného *Olympionik takřka nehybný*: „● *Grenoble byl vaším olympijským debutem?*

Už v emisi Československá olympijská vítězství jsem zpracoval tři hodnoty: František Ventura – Amsterdam 1928, Emil Zátopek – Helsinky 1952, Věra Čáslavská – Tokio 1964.

● *A letos?*

Vedle hokeje i krasobruslení. To znamenalo nalistovat v encyklopedii dvojitého rittbergra, přeptat se na Tenley Albrightovou, sám si zkusit arabesku...“⁴¹

4.3.1.4 Jazykové prostředky

V této části uvádím pouze základní postřehy vyplývající z mého rozboru rozhovorů. Nezabývám se zde odlišnostmi některých slov, která se používala v roce 1968 a v současnosti.

Jak jsem se zmínila už v předcházející části, bylo možné si v mnoha případech všimnout, že autor při kladení otázek sportovcům tykal, čili používal 2. osobu jednotného čísla. Naopak v jednom případě novinář používá v perexu 3. osobu množného čísla.

⁴¹ VOLEK, V. *Olympionik takřka nehybný*. Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 21. 2. 1968

„To snadnější máme za sebou, ten pravý hokej nás teprve čeká. A tak je zrovna čas, abychom vás blíže seznámili s našimi hokejisty, jejich životem i pocity na olympijských hrách.“⁴² (viz Příloha 3, s. 61)

Na základě tohoto příkladu by se mohlo zdát, že se autor cítí být součástí hokejového týmu, což ve skutečnosti ale není.

Poslední věcí, která je v každém interview patrná, je striktní přepisování odpovědí do spisovné češtiny. V mnohých případech může čtenář pochybovat o tom, že ve skutečnosti dotazovaní opravdu takto spisovně běžně hovoří.

4.3.1.5 Druhy rozhovorů

V olympijském zpravodajství z Grenoble 1968 jsem zaznamenala tyto druhy interview:

- klasické interview neboli rozhovor s jednou osobou, do kterého nezasahují žádné jiné novinářské žánry,
- interview jako metoda ankety (liší se počet dotazovaných, který se pohybuje od dvou do sedmi),
- polyinterview čili interview s více respondenty současně (tři i více dotazovaných),
- prolínání žánrů (do rozhovorů jsou prolнутy i jiné žánry jako například reportáž, story apod.).

4.3.1.6 Layout a grafická podoba

Aby byla analýza úplná, musím do ní zahrnout také layout a grafickou podobu jednotlivých příspěvků, které spadají do celkové koncepce konkrétního deníku. Tyto dva faktory mohou také do jisté míry ovlivnit zájem čtenáře o přečtení rozhovoru, popřípadě usnadnit nebo naopak ztížit orientaci v textu samotném.

⁴² PACINA, V. *Proti komu se hraje nejlépe?; Anketa MF s hokejisty v Grenoble*. Mladá fronta. Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže. 13. 2. 1968

V novinách z roku 1968 jsem zaznamenala, že neexistovalo žádné jednotné pravidlo zlomu. Narozdíl od dnešní MF DNES layout jednotlivých článků často netvořil pravidelný geometrický útvar. Tehdejšímu čtenáři se tak mohlo stát, stejně jako mě při analyzování interview, že se v některých případech musel zorientovat, který odstavec ještě patří k právě čtenému článku a který už ne.

Výjimkou není ani to, že jeden sloupec zaujímá šíři dvou sloupců, tedy že na stránce vidíme příspěvek, který není rozdělen do dvou standardních sloupců, ale zabírá plochu jednoho širšího.

Titulky, alespoň v případě rozhovorů, které jsem sledovala primárně, někdy zasahují i do samotného textu. Vypadá to tak, že titulek začíná v horní části, jak je to obvyklé, ale jeho pokračování je vnořeno do textu rozhovoru. Interview je pak vizuálně rozděleno na více částí. Někdy má ale titulek skutečně dvě části. Jsou jimi nadtitulek a hlavní část titulku. Ty jsou od sebe odlišeny velikostí a někdy i barvou písma. V titulcích se střídají černá a červená barva. V některých případech nejsou barevně odlišeny ale pouze nadtitulek a titulek, ale obě barvy se objevují i tehdy, když má titulek pouze jednu část, příkladem je *Půlnoční setkání s princeznami* (viz Příloha 2, s. 60).

Jak je patrné i na příkladech uvedených v přílohách, stejně jako v případě layoutu není jednotná ani grafická úprava otázek a odpovědí. Nejčastěji se objevuje v rozhovorech z Grenoblu varianta, kdy je otázka nejprve uvedena grafickou značkou „●“ a poté následuje její samotný text psaný kurzívou. Odpověď je zaznamenána tučným písmem v uvozovkách. Jestliže na otázku odpovídalo více respondentů, je před odpovědí vždy ještě velkými písmeny uvedeno příjmení dotazovaného.

Další možností je uvedení otázky stejnou grafickou značkou jako v první variantě s tím rozdílem, že otázka je vytištěna tučně a odpověď standardním písmem.

Třetí způsob grafického provedení se od předchozího liší grafickou značkou, kterou je „■“ a tím, že odpovědi nejsou zasazeny do uvozovek.

V některých rozhovorech pak grafické značky před otázkami nejsou vůbec a otázky se od odpovědí liší stylem písma. Jako příklad může opět sloužit interview *Půlnoční setkání s princeznami* (12. 2. 1968), ve kterém je použito více druhů písma a to následovně: na text autora je použita kurzíva, otázka je vtištěna tučně v uvozovkách a odpověď na ni standardním písmem rovněž v uvozovkách.

Součástí některých interview jsou také fotografie. Jedná se převážně o detaily obličejů případně postavy, u kterých nechybí popisek se jménem zobrazené osoby.

4.3.1.7 Shrnutí výsledků rozboru rozhovorů z Grenoble 1968

Na závěr si shrňme výsledky rozboru rozhovorů ze zimních olympijských her z Grenoble 1968:

- Témata rozhovorů se vztahovala především k samotným výkonům sportovců, popř. k jejich volnému času.
- Struktura interview neměla jednotnou podobu, jak je to typické pro dnešní žurnalistiku (alespoň tu v denním tisku), ale naopak by se dalo říci, že téměř každý rozhovor měl jinou stavbu.
- Při kladení otázek autor sportovcům tykal, kladl vícečetné otázky a pružně nereagoval na předešlé odpovědi.
- Odpovědi byly striktně přepisovány do spisovné češtiny, čímž byl čtenáři odepřen přirozený projev dotazovaných.
- Novinář využíval více druhů interview od tradičního rozhovoru přes anketu, rozhovory s více respondenty po prolínání žánrů.
- Nebyl pravidelný zlom strany, titulky často zasahovaly do textu, neexistovala ani jednotná grafická úprava.

4.3.2 Zimní olympijské hry v Turíně 2006

Turínské olympijské hry trvaly 16 dní. Během nich a dva dny po jejich skončení, jak je již uvedeno v Tabulce 2, bylo v Mladé frontě Dnes (dále MF DNES) publikováno 58 rozhovorů. Převážnou většinu z nich vytvořili tři redaktoři, které deník na hry do Turína a dalších míst jejich konání vyslal. Vzhledem k velkému počtu interview v průběhu olympijských her jsem se při rozboru nezabývala rozhovory uskutečněnými před zahájením her, ale pouze těmi, které se vztahovaly k hrám samotným a ne k přípravě na ně.

4.3.2.1 Témata rozhovorů

V rozhovorech, které jejich autoři vytvořili na zimních olympijských hrách v roce 2006, se respondenti nejčastěji vyjadřují ke konkrétním výkonům v závodech či zápasech, popisují své pocity z vítězství či proher a také aspekty, které je ovlivnily. Dalším tématem, které se také objevuje poměrně často, jsou zdravotní problémy českých sportovců, ale i jejich zahraničních soupeřů. V případě rozhovorů se skokanem Jakubem Jandou se naopak hodně mluví o jeho formě, problémech s trenérem a jeho psychice.

Stejně jako u her v Grenoblu tvořily velkou část analyzovaných textů rozhovory s hokejovou tematikou. Hokejový turnaj začal v Turíně později než samotné olympijské hry, proto se zpočátku rozhovory zabývají pocity hokejistů, tím, jak vidí šance českého týmu, co dělají ve volném čase, v interview s trenérem se řeší sestava a především brankář národního týmu apod. Rozhovor s trenérem Aloisem Hadamczikem mají občas až emotivní ráz. Důkazem je i následující příklad z rozhovoru *Nehledejte problémy, zuří trenér Hadamczik*, v němž hlavním předmětem sporu bylo jmenování Roberta Langa kapitánem českého celku.

„Nemůže být trochu problém, že Lang už zůstává několik let v Americe, do Evropy tolik nejedí, nezúčastnil se ani několika mistrovství světa a ...

(rychle skáče do řeči) Pojd' me hoši už dál! Když bude problém, pak ho budeme řešit. Ještě se nic nestalo a už hledáte problém. Já ho nehledám. *(hodně nahněvaně)* Já tomu věřím. Pojd' me dopředu, pojd' me optimisticky. Až bude

problém, stejně to napíšete. Ale zatím se nic neděje. Pojďme se zasmát, jít do toho trochu optimisticky. Pak se člověk opravdu bojí něco říct.

Proč se zlobíte?

Pojďme se k sobě chovat slušně. Pojďte nám pomoci, vždyť my vás o to žádáme. Já už víc nemůžu říct. Nehleďte senzace proti lidem v kabině, oni jsou potom naštvaní. Já se nedivím, že vám Jágr nic neřekne.

Prosím? Jak to myslíte?

Co vám na to mám odpovědět? Naštvali jste mě otázkou, jestli není kapitánství Langa problém. On má pětáctilet let, jede na čtvrtou olympiádu. Má uznání, už něco dokázal. A vy se ptáte na problém. Už hledáte, jestli náhodou nebyl dlouho v Česku. Je to kluk akceptovatelný v kabině. Tak je to dané, nehleďte za tím nic špatného. (*naštvaně*) Nezlobte se, že jsem naštvanej.

Nezlobím se, spíš to nechápu. Každý adept na céčko má přece své minusy i plusy. Tím Langovým negativem může být právě fakt, že dlouho nebyl doma.

Už je to prostě dáno, nic se nedá měnit. A ani to nechci měnit! (*rázně*)

Fajn. Raději tedy prozrad'te, kdo bude chytat.

...⁴³

Velkým tématem na hrách v Turíně byla také chybně nahlášená sestava mužské štafety v běhu na lyžích, kterému se na jedné straně věnovaly hned tři rozhovory.

Aby nebyl čtenář přesycen informacemi ze sportovní oblasti, snaží se redaktoři u některých interview také o odlehčení tím, že se ptají např. na podporu rodiny, v rozhovoru s hokejistou Martinem Ručinským se autor nezapomněl zeptat na pověstnou fanyнку a přítelkyni hokejisty Petru Faltýnovou apod. (viz Příloha 9, s. 66).

Tematicky ne zcela typické je interview *Co vás zajímá o zlaté české lyžařce* (27. 2. 2006). Dotazy se nevztahují k jedné tematické oblasti jako je například závod, ale lyžařka odpovídá na otázky, které by mohly čtenáře

⁴³ HRON, L. *Nehleďte problémy, zuří trenér Hadamczik*. Mladá fronta Dnes. Ročník 2006.

Praha : MAFRA. 15. 2. 2006

zajímat. Mezi ně patří např. co bude dělat po návratu domů, ale i to, zda plánuje další dítě.

Zvláštní skupinou rozhovorů byly ty, které se k samotné sportovní stránce olympijských her přímo nevztahovaly. Sem patří například interview s Pavlem Nedvědem, českým fotbalistou působícím v Itálii, který pro italskou televizi spolukomentoval hokejová utkání českého týmu nebo rozhovor s Jaroslavem Duškem, spoluautorem opery Nagano. Zatímco Nedvěd popisoval svůj postoj k hokeji a to, jak se mu líbí role spolukomentátora, Dušek prozradil, že žádnou další operu nechystá.

Po skončení her se témata opět pozměnila a věnovala se především medailistům, jejich zhodnocení her, tomu, co budou dělat v dohledné době. Posledním interview vztahujícím se k hrám v Turíně je povídání s rodiči Lukáše Bauera o jeho sportovních začátcích, dětství a jejich fanouškovství.

4.3.2.2 Struktura

Jestliže jsem u rozhovorů z olympijských her z Grenoble 1968 váhala s použitím termínu standardní struktura, pak v případě turínských her jej mohu použít bez obav. Uspořádání převážné části interview je stejné, pouze s drobnými odchylkami.

Titulek je složen z jedné hlavní části, případně ještě podtitulku. Pod ním následuje domicil, za kterým redakce v závorce, v případě, že autor textu je v jeho závěru podepsán celým jménem, uvádí poznámku (*od našeho zvláštního zpravodaje*). Pokud je použita namísto celého jména pouze autorská zkratka, pak je i ta uvedena v závorce za domicilem.

Po těchto formalitách si už může čtenář přečíst úvod k samotnému rozhovoru. Ten může mít více podob. Pokaždé se v něm ale čtenář dozví, kdo je respondentem interview, tedy celé jméno dotazovaného i o koho se jedná. Úvod je buďto stručný, např. pouze na tři řádky nebo i rozsáhlejší, ve kterém autor čtenáře navnadí citací dotazovaného nebo jiné osoby, která se zde vyjádří např. k výkonu respondenta. Tento úvodní odstavec, příp. odstavce často

vysvětlují, proč se novinář bavil právě s dotazovaným nebo čtenáře tzv. uvádí do děje.

V další části, která následuje po úvodu, má už čtenář k dispozici otázku a odpovědi na ně, čili podstatu rozhovoru. Délka jednotlivých otázek a odpovědí je úměrná rozsahu celého interview. U některých odpovědí jistě neujde pozornosti čtenáře závorka, v níž autor kurzívou pro dokreslení celé situace popisuje emoce, které danou odpověď provázely.

Odlišnou strukturu od té, kterou jsem právě popsala, má anketa. Zahrnuje titulek, ve kterém je v některých případech uvedena otázka. Pod titulkem je umístěna fotografie respondenta s krátkým popiskem a za ní odpověď (viz Příloha 10, s. 67).

Příkladem netypických interview je příspěvek nazvaný *Co potřebujete vědět před volnou třicítkou běžkyň?* (viz Příloha 11, s. 68). Na pohled se jedná o rozhovor, ale chybí zde základní předpoklad, tedy dvě osoby, které jsou jeho aktéry. Text sice obsahuje otázky a odpovědi, ale klade je a zároveň na ně odpovídá jedna osoba, tedy redaktor.

„**Kdy se startuje?** V 11.30.

Jak se startuje? Hromadně, s nejlepšími závodnicemi ze světového žebříčku v první řadě. ...“⁴⁴

Podobných textů nabízí MF DNES více.

4.3.2.3 Způsob kladení otázek

S časem se může změnit spousta věcí, ale fakt, že dobré interview je závislé na dobře položených otázkách, tímto případem určitě není.

U současných rozhovorů v MF DNES, a tedy i u těch turínských, se často setkáváme s delšími otázkami, které se skládají z více částí. První částí je konstatování nějakého faktu, ke kterému se vztahuje otázka samotná, která je položena za tímto konstatováním. Např. u rozhovoru s Kateřinou Neumannovou: „**Ke Šmigunové máte odměřený vztah. Pogratulovala jste jí**

⁴⁴ (tm) *Co potřebujete vědět před volnou třicítkou běžkyň.* Mladá fronta Dnes. Ročník 2006.

Praha : MAFRA. 24. 2. 2006

aspoň k triumfu?⁴⁵ nebo s trenérem Aloisem Hadamcikiem: „**Naopak, oba nominovaní brankáři Hašek i Vokoun v nedávných zápasech zakolísali. Nepolekalo vás to?**“⁴⁶

I když jsou ale některé dotazy delší, je upřednostňován větší počet otázek a odpovědi před méně otázkami a delšími odpověďmi.

Poměrně četné je zastoupení otázek, které ale ve skutečnosti otázkami nejsou. Jde pouze o konstatování určité skutečnosti, na které respondent reaguje.

Za pozitivní považuji to, že při kladení otázek jejich autor reaguje i na předchozí odpovědi dotazovaného. Je tedy patrné, že se jedná o rozpravu a nikoliv pouze o zodpovězení předem připravených otázek, jejichž koncept není autor ochoten měnit. Jako příklad uvádím rozhovor s trenérem Kateřiny Neumannové Stanislavem Frühaufem *Bublá to ve mně, říká kouč Frühauf*.

„Už jste vítězce potřásl rukou?

Ještě jsem ji nepotkal.

Až ji potkáte, pogratulujete?

Určitě. Zatím jo.“⁴⁷

Jak je možné si všimnout v již uvedených příkladech, autor vždy všem respondentům vyká. U některých rozhovorů je ale oslovení respondenta specifické. V první otázce použije autor při jejím kladení jako oslovení křestní jméno dotazovaného. Např. v interview *Neumannová: Unavená je i hlava*.

„Kateřino, jak se závod vyvíjel z vašeho pohledu?“⁴⁸

Ani zkušený novinář se ale občas nevyhne porušení jistých zásad novinářské práce. Jednou z nich je nepodsouvat respondentovi možnou

⁴⁵ NOHEJL, T. *Zlato bylo blízko. Mám ještě dvě šance*. Mladá fronta Dnes. Ročník 2006. Praha : MAFRA. 13. 2. 2006

⁴⁶ HRON, L. *Hadamczik: Nervozita? Špatné slovo*. Mladá fronta Dnes. Ročník 2006. Praha : MAFRA. 13. 2. 2006

⁴⁷ MACEK, T. *Bublá to ve mě, říká kouč Frühauf*. Mladá fronta Dnes. Ročník 2006. Praha : MAFRA. 13. 2. 2006

⁴⁸ NOHEJL, T. *Zlato bylo blízko. Mám ještě dvě šance*. Mladá fronta Dnes. Ročník 2006. Praha : MAFRA. 13. 2. 2006

odpověď. V případě interview se skokanem Jakubem Jandou (viz Příloha 7, s. 65) jsme svědky porušení právě této zásady a to v důsledku nemluvnosti respondenta. To by se dalo při troše shovívavosti ještě odpustit. V některých případech je to ale naprosto zbytečné jako u rozhovoru *Díky Katko, říkal plačící Raška*: „**Někteří fanoušci pak říkali: Šmigunová se jen vezla. Asi nesouhlasíte, že?**“⁴⁹

Další chybou, stejně jako tomu bylo u zpravodajství z Grenoblu, je kladení vícečetných otázek.

Opakem vícečetných otázek jsou situace, kdy v poslední odpovědi respondent nejprve odpoví na dotaz, který jí předchází, zároveň ale zopakuje další otázku a hned na ni odpovídá. Vypadá to pak, jakoby se poslední otázka do vymezeného prostoru už nevešla samostatně, proto ji redaktor vloží do úst dotazovaného. Pro dokreslení uvádím tento příklad: *Židlický: Duch Vídně je zpátky*.

„Česká vás Švédsko. V čem to bude jiný soupeř než Slováci?“

Ani nevím. Na olympiádě je to vyrovnané. Musíme do toho dát všechno, pak to půjde. Jestli se vrátil duch z loňského zlatého vídeňského šampionátu? Určitě.“⁵⁰

4.3.2.4 Jazykové prostředky

Že je samozřejmostí používat v tisku spisovnou češtinu snad ani není potřeba zmiňovat. Na druhou stranu je také důležitou skutečností, že se noviny snaží do jisté míry zachovávat přirozenou mluvu svých respondentů. Příkladem může být prohlášení Jakuba Jandy: „Někdo má štěstí, někdo smůlu a někdo to

⁴⁹ MACEK, T. *Díky, Katko, říkal plačící Raška*. Mladá fronta Dnes. Ročník 2006. Praha : MAFRA. 14. 2. 2006

⁵⁰ (luk). *Židlický: Duch Vídně je zpátky*. Mladá fronta Dnes. Ročník 2006. Praha : MAFRA. 23. 2. 2006

podělá,⁵¹ nebo odpověď Aleše Valenty: „Půjdu, budu všem fandit. Jen budu cítit takovej nenaplněnej sen.“⁵²

Dalším důkazem toho, že redakce příliš nezasahuje do odpovědí dotazovaných je přechylování příjmení zahraničních sportovkyň. Pokud cizí sportovkyni ve svém textu zmiňuje autor interview, pak se čtenář setká s počeštěnou verzí příjmení, tedy s koncovkou -ová. Mluví-li o své zahraniční kolegyni respondent či respondentka, pak se často objevuje nepřechýlená verze jména. Např. když mluví Kateřina Neumannová o své soupeřce Paruzziové: „Byly tam Rusky, Paruzzi, jiné chyběly.“⁵³

4.3.2.5 Druhy rozhovorů

Zpravodajství ze zimních olympijských her v Turíně 2006 nabídlo následující druhy rozhovorů:

- klasické interview neboli rozhovor s jednou osobou,
- interview jako metoda ankety (liší se počet dotazovaných, který se pohybuje od dvou do osmi),
- dvojinterview (rozhovor se dvěma respondenty najednou),
- nestandardní interview.

4.3.2.6 Layout a grafická podoba

Stejně jako má struktura rozhovorů až na drobné výjimky jednotnou podobu, má ji také layout a grafika. U layoutu platí, že text samotný, popřípadě doplněný fotografií, tvoří pravidelný geometrický útvar. Text je vždy uspořádán do sloupců, které v případě, že je doplněn fotografií, mohou mít podobu písmene U nebo L (různě otočeného).

⁵¹ NOHEJL, T. *Omlouvám se za své chování, vzkazuje Janda..* Mladá fronta Dnes. Ročník 2006. Praha : MAFRA. 15. 2. 2006

⁵² (ton). *Valenta: Nekončím.* Mladá fronta Dnes. Ročník 2006. Praha : MAFRA. 21. 2. 2006

⁵³ NOHEJL, T. *Zlato bylo blízko. Mám ještě dvě šance.* Mladá fronta Dnes. Ročník 2006. Praha : MAFRA. 13. 2. 2006

Titulek je umístěn vždy pouze v horní části článku a nezasahuje do textu. Někdy je přidán také podtitulek. U obou částí titulku se projevuje snaha dodržet zásadu, že titulek zaujímá plochu celé šíře interview.

Rozvržení otázek a odpovědí je také u většiny rozhovorů stejné. Mezi odpovědí a další otázkou je vynechán řádek. Najdou se ale i výjimky, u kterých volný řádek mezi odpovědí a otázkou není, pravděpodobně kvůli nedostatku místa.

Mnoho interview je rozděleno na dvě části. První část je umístěna na titulní straně sportovní rubriky a pokračování uvnitř listu. Aby bylo poznat, že se jedná skutečně o pokračování čtenářem rozečteného příspěvku, má druhá část kromě úvodní věty „*pokračování ze strany 1*“ také stejný nebo velmi podobný titulek. Výjimkou je závěrečný rozhovor s trenérem hokejové reprezentace, který je sice zdánlivě také rozdělen na dvě části, které byly uveřejněny v různých dnech, ve skutečnosti je ale první část pouze upoutávkou na interview otištěné následující den. V tomto případě se také liší titulek.

Rozhovor je někdy také doplněn představením respondenta. Takovým případem je interview s Marit Bjergenovou *Kateřině nevzkázu nic, chci medaili* (15. 2. 2006), který je zasazen do čtyř sloupců, přičemž druhý z nich je věnován právě představení lyžařky, u kterého nechybí ani malá fotografie.

Fotografie jsou součástí velké části rozhovorů. Některé doplňuje pouze fotografie obličej, která je umístěna v malém čtverečku v části jednoho sloupce. Ve stejném místě vedlejšího sloupce je pak uvedena např. citace dotazovaného (viz Příloha 8, s. 65). Fotografie jsou vždy barevné.

Grafická podoba je až na několik málo výjimek jednotná. Titulek, popř. podtitulek rozhovorů je tučným písmem. V některých zvláštních případech je použita kurzíva. Zde se dá říci, že tento druh písma je použit záměrně např. pro odlehčení nebo pokud je v něm uveden výraz, který není zcela v souladu se spisovným jazykem. Kurzívou tak byl vytištěn např. rozhovor *Ze suveréna Jandy se stal pan Nevím* (viz Příloha 7, s. 65).

Domicil, který je umístěn hned pod titulkem, je rovněž tučně. Stejný řez písma je použit i u otázek. Za těmi jsou na dalším řádku umístěny odpovědi, které jsou vtištěny obyčejným písmem a nejsou umístěny v uvozovkách.

Jak jsem uvedla už v kapitole druhy interview, objevilo se v turínském zpravodajství i několik dvojinterview. U nich se grafická podoba liší pouze v tom, že před každou odpovědí je tučnou kurzívou uvedeno příjmení respondenta.

Další odlišností je anketa *Lyžařský svět velebí Neumannovou* (25. 2. 2006), u které je vždy uvedeno celé jméno odpovídajícího, v závorce za jménem kurzívou země původu a v případě lyžařek umístění v závodě, u ostatních funkce, za závorkou následuje dvojtečka a za ní v uvozovkách odpověď.

Celkovou podobu dotváří u velké části interview fotografie. Ta je vždy barevná a až na rozhovor s hokejistou Martinem Ručinským obdélníková či čtvercová. U zmíněného příkladu text obtéká postavu hokejisty (viz Příloha 9, s. 66).

4.3.2.7 Shrnutí výsledků rozboru rozhovorů z Turína 2006

Na závěr si shrňme výsledky rozboru rozhovorů ze zimních her z Turína 2006:

- Rozhovory z Turína 2006 se zabývají především výkony sportovců, podrobněji rozebírají aspekty, které je ovlivnily, pocity závodníků, zdravotní problémy apod.
- Většina interview má jednotnou strukturu s výjimkou anket, které jsou v tomto ohledu specifické.
- Otázky se v mnoha případech skládají ze dvou částí, kde první část konstatuje nějaký fakt a v druhé části je položen samotný dotaz. Často spočívá otázka pouze v konstatování faktu, na který dotazovaný reaguje. Při kladení otázek autor respondentům vyká a reaguje na jejich předešlé odpovědi.

- Projevuje se snaha ponechat do jisté míry přirozenou mluvu respondentů.
- Druhy rozhovorů jsou velmi podobné těm z Grenoble. Jde o klasické interview, anketu, dvojrozhovor. Odlišností jsou nestandardní interview, jako například *Co potřebujete vědět před volnou třicítkou žen* (24. 2. 2006).
- Layout i grafika mají až na drobné výjimky jednotnou podobu.

4.4 Porovnání výsledků obou výzkumných částí

Podstatou této práce je srovnání rozhovorů z obou zkoumaných olympijských her. Ačkoliv nebyla kvantitativní analýza metodou mé práce, nešlo si nepovšimnout rozdílného množství analyzovaného materiálu. Počet rozhovorů byl přirozeně odvislý od počtu stran věnovaných olympijskému zpravodajství. A ten byl větší u ZOH v Turíně 2006.

4.4.1 Témata rozhovorů

Oblastí, u které došlo k poměrně velké shodě, byla témata rozhovorů. Alespoň tedy ta základní, ke kterým patřilo vyjádření sportovců ke konkrétním výkonům, i když je potřeba říci, že u turínských rozhovorů bylo toto téma zpracované podrobněji a více se zaměřovalo na pocity dotazovaných.

Dalším velkým tématem bylo už konkrétní sportovní odvětví - hokej. Tomu věnovala Mladá fronta, resp. Mladá fronta Dnes poměrně hodně prostoru. U her z roku 1968 je velký podíl hokeje markantnější než u turínského zpravodajství i díky celkově menšímu počtu interview.

Z předchozího faktu se dá odvodit, že pole témat nebylo u Grenoble příliš široké. To se u turínské olympiády výrazně změnilo především co do počtu sportovních disciplín, kterými se redaktoři zabývali.

Podstatným rozdílem mezi zkoumanými roky bylo to, že v roce 2006 věnovala redakce výraznou pozornost lyžařce Kateřině Neumannové, zlaté olympijské vítězce, a to nejen závodům samotným, ale také částečně jejímu soukromému životu. Ačkoliv je to zarážející, alespoň z dnešního pohledu, Jiří

Raška, rovněž zlatý olympionik, se velkého zájmu, pokud mluvíme o rozhovorech, nedočkal. V Mladé frontě se objevilo pouze jediné krátké interview uskutečněné bezprostředně po zisku medaile.

U zpravodajství z Turína se naopak zřídka setkáváme s rozhovory se zahraničními respondenty, které v Grenoblu nebyly výjimkou.

4.4.2 Druhy rozhovorů

K výraznější shodě mezi sledovanými lety došlo u druhů rozhovorů. Ty se liší pouze ve dvou aspektech. Zatímco u turínských her autoři využívali dvojinterview, Václav Pacina v Grenoblu často kladl stejné otázky více než dvěma respondentům. Podstatné také je, že v roce 2006 nedochází přímo v interview k prolínání žánrů, jak tomu bylo v šedesátých letech.

4.4.3 Struktura

Zatímco u již srovnaných oblastí byla až na menší výjimky patrná shoda, u těch zbývajících bychom ji hledali v mnoha případech marně. Začneme strukturou, neboli uspořádáním jednotlivých částí rozhovorů. Vzhledem k tomu, že nebyla a není v odborné literatuře vymezena normativní podoba interview, poskytuje tedy tato novinářská metoda široké pole působnosti pro její autory. Jak si můžeme dnes všimnout, redakce si často samy určují, jakou strukturu a i celkovou podobu bude jimi otištěné interview mít. Ve spoustě z nich se ale objevují části, které jsem již dříve uvedla jakožto součásti standardní struktury rozhovoru.

Současný čtenář je u „svého“ deníku zvyklý na určitou jednotnou podobu interview. Té se v našem případě MF DNES v roce 2006 až na výjimky, kterými jsou např. ankety, striktně držela. V roce 1968 tomu tak ale rozhodně nebylo. Ačkoliv struktura některých interview vykazuje stejné či velmi podobné znaky té dnešní, v ostatních případech se značně liší. Do rozhovorů se prolínaly i některé další žánry jako např. reportáž nebo story, což u žádného interview z turínských her patrné nebylo. Dnešní čtenář může pouze zaznamenat jistý reportážní prvek v podobě dovysvětlujících závorek, které

většinou jednoslovně nebo krátkým slovním spojením popisují atmosféru některých odpovědí.

4.4.4 Způsob kladení otázek

Jak jsem již dříve zmínila, má velký vliv na podobu rozhovoru způsob kladení otázek. U toho jsou u sledovaných olympijských her výrazné odlišnosti. Velikým rozdílem je vyjádření určitého vztahu k respondentům. Zatímco Václav Pacina převážně části sportovců tykal, což mohlo vyjadřovat např. přátelství mezi autorem a sportovcem, v dnešní žurnalistice se tento způsob kladení otázek nepovažuje za korektní. I když si tedy novinář s dotazovaným v běžném životě tyká, čtenář to nepozná. Dalo by se říci, že vykáním redakce vyjadřuje určitou úctu k respondentům.

Další výraznou odlišností je fakt, že současný žurnalista je při kladení dotazů mnohem pružnější. Zatímco v Grenoblu kladl autor interview jednu otázku za druhou, pravděpodobně podle toho, jak si je předem připravil, a nereagoval na předchozí odpovědi sportovců či trenérů, dnešní autor interview se v tomto ohledu přizpůsobuje situaci.

Ani u jedněch olympijských her se autoři nevyhnuli chybám v kladení otázek, i když pravdou je, že u těch z roku 1968 jich bylo o něco více. Základní chybou bylo kladení vícečetných otázek.

S lety se změnila i samotná podoba otázky. Na konci šedesátých let měla většinou jednu část, která byla přirozeně zakončena otazníkem. V turínských rozhovorech má však často dvě části. Nejprve autor konstatuje určitý fakt, aby čtenáře uvedl do situace, a poté teprve položí samotnou otázku.

4.4.5 Jazykové prostředky

To, že jsou texty často poznamenány svou dobou, nejlépe dokazuje použitý jazyk. V případě her v Grenoblu jsem se u některých textů setkala s oslovením „soudruhu“, které zejména mladé generaci připadá nanejvýš komické, tehdy se však nad ním nikdo nepozastavil, stejně jako nad spoustou dalších výrazů. Přirozené se tak všem zdálo i striktně spisovné vyjadřování

v tisku. To se projevovalo u rozhovorů tím, že do spisovné češtiny byly přepisovány i odpovědi dotazovaných. Naopak současná žurnalistika se snaží čím dál častěji zachovat v co největší míře přirozenou mluvu respondentů a to jak v použitých výrazech, tak zejména ve stavbě věty.

4.4.6 Layout a grafická podoba

Některé rozdíly jsou velmi patrné. Čeho si ale každý čtenář všimne okamžitě při prvním pohledu na srovnávané zpravodajství, je zlom strany. U současné MF DNES je pravidelný, jednotlivé články tvoří pravidelné geometrické útvary. Dříve tomu ale tak nebylo. Dnes tak na nás mohou tehdejší noviny působit chaoticky a můžeme mít problémy se v nich zorientovat.

Současné texty, ke kterým patří i ty z turínských olympijských her, mohou skutečně působit uspořádanějším dojmem. Je to i tím, že jsou dodržovány sloupce a nedochází k jejich slučování, tak jak to můžeme vidět právě u rozhovorů z Grenoblu. Zasahováním textu do více sloupců je typický zejména perex, který narozdíl od Grenoblu sport v současné MF DNES vůbec nepoužívá.

K přečtení článku naláká čtenáře často hlavně titulek. I jeho podoba se u turínských rozhovorů oproti Grenoblu změnila. Na konci šedesátých let nebylo výjimkou, že titulek nezaujímal místo pouze v horní části textu, ale často do něj i zasahoval. S tím se dnes už nesetkáme. Dalším rozdílem je to, že zatímco dřív se používaly nadtitulky, v dnešní MF DNES je vystřídaly podtitulky. Odlišnost spočívala i v barvě písma. Dvoubarevný titulek se nám možná zdá zvláštní, ale i s ním se v novinách z roku 1968 setkáme.

Na co nebyl naopak zvyklý čtenář zpravodajství z Grenoblu, byly rozhovory na dvě části. Díky tomu, že MF DNES již několik let věnuje sportu, a zejména pak událostem jako jsou olympijské hry, celý sešit, začíná často příspěvek na titulní straně sportu a jeho pokračování je umístěno uvnitř listu. Redakce tak naláká čtenáře, aby sešit také otevřel a text dočetl.

Poslední oblastí, na kterou jsem se při rozboru zaměřila, byla grafická podoba rozhovorů. Ta se u sledovaných olympijských her lišila především

v tom, že zatímco interview z Grenoble vypadalo téměř každé úplně jinak, u turínských byla grafická úprava jednotná.

Ze všech výše zmíněných postřehů je tak patrná jedna základní věc. Co se týče formální stránky věci, snaží se současná MF DNES o jednotnou podobu svých interview, pokud možno ale tak, aby tato formální jednotnost nebyla na úkor obsahové a tematické pestrosti.

5 Závěr

Olympijský oheň uhasl, na stadionu se rozhostilo ticho a tma a aktéři olympijských her se rozjeli do svých domovů. Podobnými větami končí olympijské zpravodajství přímo z dějiště her. V dalších dnech následuje většinou shrnutí a zhodnocení výsledků, úspěchů či neúspěchů, kterých sportovci dosáhli. Pojdme se tedy také zamyslet nad výsledky, ke kterým jsem při rozboru dospěla.

V úvodu jsem si stanovila hlavní cíl práce, kterým bylo na základě srovnání olympijských zpravodajství ze zimních her v roce 1968 a 2006 zjistit, zda a případně k jakému došlo posunu v novinářských rozhovorech.

Původním záměrem bylo nejprve na základě odborné literatury vymezit normativní podobu interview a podle té následně porovnávat i konkrétní případy. Zde ale došlo ke kolizi plánů s realitou. V dostupné literatuře, které navíc k tomuto tématu není příliš mnoho, není uvedena norma nebo alespoň určitá doporučení pro to, jak má interview vypadat. Naopak se v mnohých knihách uvádí, že normy pro psaní tohoto žánru by mu spíš uškodily.

Jestliže jsem se už zmínila, že literatury k teorii interview není mnoho, pak musím ještě dodat, že o sportovním interview, které mě zajímalo především, se z českých knih, ze kterých jsem čerpala, nezmiňovala žádná a i v případě zahraniční literatury šlo spíše o zmínky o sportovní žurnalistice, ne však o rozhovoru.

Abych mohla zkoumat interview, musela jsem nejdříve určit, co za ně budu považovat. Zde jsem se řídila definicí, která říká, že interview je dialog otázek a odpovědí. Proto jsem analyzovala všechny texty, u kterých bylo patrné rozdělení na otázky a odpovědi. Na základě teorie jsem mezi interview zařadila také ankety.

Vyvozování závěrů analýzy nebylo v některých případech vůbec jednoduché. Šlo hlavně o hry v Grenoblu, u kterých, jak jsem uváděla, byl téměř každý rozhovor něčím výjimečný, a nešlo tedy říci jednoznačné závěry. Naopak u turínských rozhovorů bylo vzhledem k jejich značné jednotnosti

hodnocení v tomto ohledu méně náročné i přes to, že zde bylo interview podstatně více.

Zhodnocení jsem ale i přes zmíněné obtíže provedla a na jeho základě mohu nyní konstatovat, že k posunu rozhovoru u MF DNES došlo. Vedle grafické podoby a zlomu, které se u tisku vyvíjí neustále, se změnila a částečně i ujednotila struktura interview. Zmíněné věci jsou ale spíše záležitostí redakce, než samotných autorů, ti je většinou neovlivní. Co ale autor ovlivnit může a často ovlivňuje, je způsob kladení otázek. A i u tohoto aspektu došlo k výrazným změnám, ať už se jedná o tykání, resp. vykání tazatele respondentům nebo o rozdílnou skladbu otázky. V oblasti témat jsou patrné jisté změny i přes to, že základní sportovní téma, tedy vyjádření se ke sportovnímu výkonu, je, dalo by se říct, věčné. Kromě toho, že sportovci dnes častěji vyjadřují své pocity, se je snaží novinář více přiblížit čtenáři tím, že společně rozebírají i soukromí dotazovaného. Samozřejmě v rámci jistých mezí.

Patrným rozdílem mezi sledovanými lety je také prolínání více žurnalistických forem v jednom textu. Tuto skutečnost jsem ale zaznamenala pouze u rozhovorů z Grenoble 1968. Do turínských interview žádné jiné žánry nezasahují. Je to poměrně paradoxní zjištění vzhledem k tomu, že o prolínání jednotlivých forem nebo také tzv. stírání žánrů se hovoří právě v souvislosti se současnou žurnalistikou. Mohu sice posuzovat pouze dva olympijské roky v Mladé frontě, resp. Mladé frontě Dnes, ale můj závěr je, že zatímco u grenobelských rozhovorů docházelo zcela jednoznačně k mísení novinářských žánrů, v případě turínských olympijských her jde o „čisté“ interview.

6 Summary

This bachelor thesis deals with the interviews about the Winter Olympic Games in Grenoble 1968 and Torino 2006 in Mlada fronta Dnes. The main object of the thesis is to discover a progress in making of interview.

This thesis consists of three main parts. The first part is the Theory in which the definition of interview, its history, sorts of interview and some suggestions how to write interview are written. There are also the Olympic Games 1968 and 2006 in this chapter characterised.

In the next chapter there are described methods used in this thesis. Methods are qualitative content analysis and writings research, which are methods of qualitative research.

The most important part is the chapter Research. In the beginning of this part choosing of Mlada fronta Dnes is explained and some quantitative data are shown. Then results of the qualitative analysis are presented. The reader can learn about topics, structure, questions, speech and graphic layout of interviews in both years 1968 and 2006. In the end of this chapter there is the comparison of results.

The main result of this bachelor thesis is that there is the progress in making of interview forty years ago and now. The progress is in the graphic layout, questioning and partly in topics. Interviews in 1968 and 2006 differ in eliminating differences of genres. About the eliminating differences of genres is spoken mainly in present journalism, but it was more evident in interviews from the year 1968.

7 Použitá literatura a prameny

7.1 Použitá literatura

- BARBOŘÍKOVÁ, R. *Popularita olympijských her u veřejnosti ve srovnání s prezentací v tištěných médiích*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2007. 100 s. Vedoucí diplomové práce Doc. Ing. Eva Čáslavová, CSc.
- BAUMAN, M. *Umění interviewu*. Praha : Novinář, 1983. 315 s.
- BERGER, A. *Media analysis techniques*. 2nd edition. Thousand Oaks : SAGE Publications, 1998. 175 s. ISBN 0-7619-1536-2.
- BIAGI, S. *Interviews that work: a practical guide for journalists*. Belmont : Wadsworth Publishing Company, 1986. 184 s. ISBN 0-534-05664-4.
- BOSÁK, J. *Sny, střepy a štěstí; ZOH Turín 2006*. Řitka : DARANUS,s.r.o, 2006. 94 s. ISBN 80-86983-04-8
- BOYLE, R. *Sports journalism : context and issues*. London : SAGE, 2006. 198 s. ISBN 101-4129-0797-7.
- BURTON, G., JIRÁK, J. *Úvod do studia médií. 1. vyd. Brno : Barrister & Principal, 2001. 391 s. ISBN 80-85947-67-6*.
- De VITO, J. A. *Základy mezilidské komunikace. 1. vyd. Praha : Grada, 2001. 420 s. ISBN 80-7169-988-8*.
- DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7*.
- HANSEN, A., COTTLE, S., NEGRINE, R., NEWBOLD, CH. *Mass communication research methods*. New York : Palgrave, 1998. 350 s. ISBN 0-333-61709-6.
- HAVRÁNKOVÁ, H., HLADÍK, P., KOLÁŘ, F.,aj. *Český olympismus - 100 let. 1. vyd. Praha : Olympia, 1999. 160 s. ISBN 80-7033-579-3*.
- HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : Základní metody a aplikace. 1. vyd. Praha : Portál, 2005. 407 s. ISBN 80-7367-040-2*.
- OSVALDOVÁ, B., HALADA, J.,aj. *Praktická encyklopedie žurnalistiky. 2. vyd. Praha : Libri, 2002. 240 s. ISBN 80-7277-108-6*.

- RUSS-MOHL, S., BAKIČOVÁ, H. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. 292 s. ISBN 80-247-0158-8.*
- SCHULZ, W. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2. vyd. Praha : Karolinum, 2004. 149 s. ISBN 80-246-0827-8.*
- SILVERMAN, D. *Doing qualitative research : a practical handbook. London : Thousand Oaks : Sage Publications, 2000. 316 s. ISBN 0 7619 5822 3.*
- STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu : postupy a techniky metody zakotvené teorie. Boskovice : Albert, 1999. 195 s. ISBN 80-85834-60-x*
- ŠTORKÁN, K. *Publicistické žánry. 1. vyd. Brno : Vydavatelství a nakladatelství Novinář, 1980. 349 s.*

7.2 Použité prameny

- ČTK. *Lidé stále nejvíce čtou Blesk, Deník a MfD.* [online] c 2008 [cit. 2008-03-30]. Dostupné z
<http://www.financninoviny.cz/index_view.php?id=295508>.
- Media projekt 2007.* [online] c 2008 [cit. 2008-03-30]. Dostupné z
<<http://www.gfk.cz/cz/default.aspx?path=/cz/press/gfkcz/reader.aspx&lang=cz&ctr=203&msg=2153>> .
- Mladá fronta.* Ročník 1968. Praha : Ústřední výbor Československého svazu mládeže, 1968 -.
- Mladá fronta Dnes.* Ročník 2006. Praha : MAFRA, 2006 -. ISSN 1210-1168.

8 Přílohy

8.1 Příloha 1

(6. 2. 1968)

Klíčový zápas

Profesor Kostka hodnotí Američany

Ihned po jednom z posledních tréninků před zahájením hokejového turnaje jsme zastavili profesora Kostku v ledovém paláci. Stál ještě na bruslích s hokejkou v ruce.

„Soudruhu profesore, viděl jste hrát Američany v NSR. Jsou naším prvním soupeřem, co jim říkáte?“

„Jsou to mladí velmi důrazní hokejisté, nebojí se prorážet přímo k brance a střílí často bez přípravy. Mají několik nových, pro nás neznámých hráčů, z nichž mě především upoutal obránce Louis Nanne a střední útočník Tom Hurley. V západním Německu způsobili rvačku a myslím, že jsou schopni vyvolat něco podobného i tady. Jsou velmi sebevědomí a domnívají se, že jim patří druhé místo. Těžko je kdokoli ovládnout, jsou dosti neukázněni.“

Tolik profesor Kostka. V týmu Američanů jsou 4 inženýři, 3 námořníci, 2 učitelé a 2 pojišťovací agenti, ostatní studují. Jsou to především odchovanci university Minnesota, jejich věk se pohybuje od 20 do 29 let. Jejich lékař dr. Nagobads pochází z Rigy, vystudoval v západním Německu a posledních devět let je lékařem hokejového týmu minnesotské university. USA získaly dosud na OH jednu zlatou, pět stříbrných a jed-

nu bronzovou medaili. Nedivme se proto příliš jejich optimismu.

Zápas s Američany je pro nás klíčovým. Od jeho průběhu i výsledku bude záležet mnoho: psychóza mužstva, jeho chuť do hry i sebevědomí, ať už nalezené, nebo ztracené.

VYTOČTE

„Prosím, vytočte si jakékoli číslo.“

Stál jsem ve zcela prázdné klubovněmi pohodlnými křesly před velkou skříní. Ze seznamu 99 skladeb kláves jsem na telefonním ciferníku vytočil číslo 1. Za několik vteřin se ozvala Beethovenova sonáta. Souhlasilo to neposlouchal, jen já a moje průvodcovská hosteska.

„To je vážná hudba. Půjdeme dále.“

8.2 Příloha 2

(12. 2. 1968)

Půlnoční setkání s princeznami

Stoupám si na židli, možná, že se to nehodí, ale ntkdo to nevim. Chci totiž zahlednout, jak se tváří uprostřed kruhu těsně natičeného kolem ní. Zachytili jsem její pohled, usmála se, ale už zase měla před svými ústy mikrofon. Teprve později jsem se k ní profiloval. Nepodařilo se mi ji Hci přesně to, co jsem chtěl, ale pochopil, že ji chci gratulovat přece jenom trochu jinak než obvykle, jenže pak už jsem se začal prát:

Teď už jsi volná jako pták a bys všechno chtěla vidět?

„Lyžaře. A sama bych si chtěla strašně ráda zasáňkovat.“
Hana Mašková drží v náručí kytici rudých růží a bronzová medaile se osíře odráží na krajovém kostýmu. Její oči kloužou po zmatku kolem ní, aš přitís nevinná babyfón lazyků tiskové konference s vítězi. Vznešené drží svou krásnou hlavu, je to dáma, snad bych jí měl zadit vykat.

Před půlhozinou ji 80letý Američan s generálským držením těla zavěšil kolem krku medaili a polbil ji na tvář. Alespoň takhle si tu pan Brunáge může ostádit svůj těžký život. Když se objevil na kraj ležové plochy, tribuny začaly hvízdát. Chlěl sáhnout Francouzům na jejich lyžate, a to neměl dělat.

„A kdo myslíš, že má mlno tebe největší zásluhu na tvém úspěchu?“

„Pan profesor Koudeřka, který mě dovedl až sem, a pak také Sadlelek, který mi dal základy.“

Vladimír Koudeřka stojí jako koutě tohoto sdíu, kde mezi telefonny probíhá půlnoční rísková konference. Vykládá něco našym novinářům o tom, jak těžko proniká trenér do duše sportovce, jak opatrně, zleška musí ovlivňovat jeho vůli.

„Kdybychom ocenili volnou jízdu Hany z mistrovství republiky nejvyšší známkou = 6, kolik byste jí dal v Grenobliu?“

Chvilka rozmýšlení jako na katedře ve třídě jeho dbanátiletky, když chce svým žákům vytvořit něco složitějšího: „5,8“.

„A na mistrovství Evropy ve Västerasu?“

Už se nerozmýšlí: „5,6“.

Tady to máme v praxi, onu jemnou síť vztahů a vltůů, koneckonců jeden jediný skok na počátku volné jízdy může ovlivnit všechno, jenže, káby všechno ovlivňovaly jenom skoky!

Peggy Flemingová telefonuje: Ona tady vůbec často telefontuje někam do Ameriky a tváří se při tom děsně míle a „tak nějak“ odezdaně. Vsadil bych

se, že si netelefonuje s příbuznými, ani s Bilým domem. Peggy je roztomilé děvoce, aš dost spolehlivě ve svých citech, mnoho mužů si aš představuje právě takový oblček, který jednou má vltat na práhu jejich domouů.

A Gášina? Výborná společnice, tu si vždy nejspíš představim někde ve študácké partě uprostřed hudby, smíchu, kdy se svěť smrskne jenom na čtyři stěny, které soba vydrží poněkud hlubší optimismus společnosti. Nežtámata jako vždy nikoho, ani samu sebe.

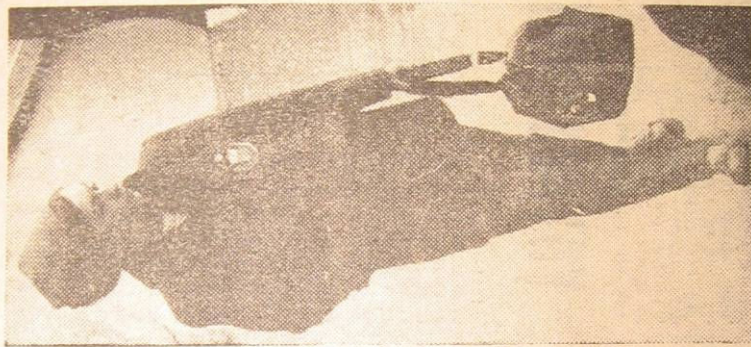
A pak zahlednu Mikysku. Továří se strašně spokojeně jako hospodář, když prohlíží své lány, kae se mu urodilo tolik krásně rostlých axelů, lutzů a ritbergerů.

„Já vždycky, když Hanka skáče, cuknu nohou a už mám od toho omlácené koleno,“ svěřuje se mi.

Hanka skáče dost, takže Mikyskovým meniskům hrozilo v Grenobliu značně nebezpečí.

Navyprávěl ses toho dost, myslim si, a měls o čem povídat. Tuhle tři princezny stojí za to, ale kábých měl třeba na velkém píseu ve vídeňské Opeře některé z nich nabídnout ráme a věst ji, celou bílou, krásnou a vznešenou, k polonéze, vybral bych si...“

Ale to je zbytečně říkat. Vy to bite.

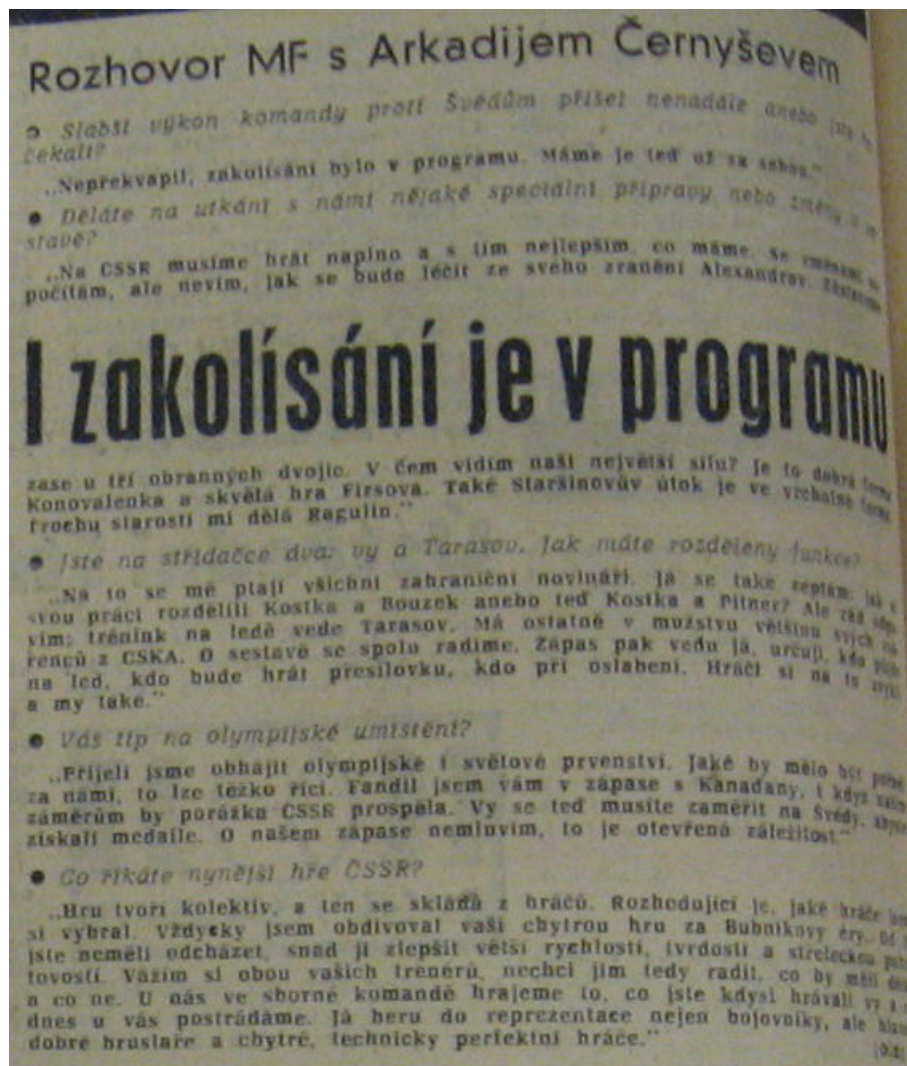

PEGGY FLEMINGOVÁ

FOTO: KAREL NOVÁK

8.4 Příloha 4

(15. 2. 1968)

8.5 Příloha 5

(20. 2. 1968)

HLAVNÍ ČÁST OLYMPIJSKÉ VÝPRAVY V RUZYNI

CARAVELLA S DRAHÝM KOVEM

První pilot švýcarské caravelly W. Schmidt společně se svým zástupcem Grettlerem navedli včera po třetí hodině své letadlo před zahradní výpravou v Ruzyni. Nechtěli věřit svým očím. Co dělá na letištním betonu ten tisícíhlavý dav?

Brzy pochopili. To když se otevřela dvířka předního východu a v nich stanul dr. doc. Bosák a Jiří Raška. Co se dělo potom, to nemůže popsat ani sebeobratnější pero. Kytice rudých karafiátů vzaly brzy za své, stejně jako stovky metrů filmu v zásobnících. Cesta do slavnostně připraveného letištního salónku byla přetěžká. Tam se smísily slavnostní proslovy s obloženými chlebičky, připitky a tisíce všetečných otázek. A také se dvěma medailemi v černých etujích. Kvůli nim vlastně celý mumraj vznikl. Z ruzyňského povyražení alespoň útržky rozhovorů:

JIŘÍ RAŠKA: „Z uvítání jsem měl trochu hrůzu. Nejšťastnější budu tehdy, až všechny nezbytné oficiálnosti skončí...“

DOC. DR. EMANUEL BOSÁK: „Hrozně jsme se těšili domů. Pochlubit se úspěchy, které ještě žádná naše předchozí výprava na ZOH neměla. Jsem rád, že moje poznámka při odletu o tom, že 'smuteční' černé šaty naší výpravy se mohou stát svátečními, nabyla tak reálné podoby.“

KAREL ŠTEPL: „Už se těším před letištní budovu. Čeká tam... ale to nepište. Raději se zmiňte o krásném přátelství mezi lyžaři v Autrans a o tom, že jsem od 25. prosince zase poprvé doma!“

BOHUNKA ŠRÁMKOVÁ: „Kde je můj milý polštář pod hlavu? Ten mi chyběl. Do smrti nezapomenu na fantastické zahájení.“

DANA BELDOVÁ: „Jsem spokojena. Hrozně se těším na domov a na maminku (a na pohodlnou postel). Nechtěli nám do letadla vzít sáně. Proto to zpoždění!“

INŽ. ŠUBRT: „Kanadáné sondovali podmínky uspořádání světové ligy hokeje. S konečným návrhem chtějí přijet za rok do Prahy.“

MARIAN FILC: „Již druhý rok jezdím volnou jízdou bez nervozity. Budu ji však muset přepracovat podle tónu, který nasadili zámořští závodníci.“

PAVEL VITOUŠ

NEUVĚRITELNÉ ZPRÁVY:

8.6 Příloha 6

(22. 2. 1968)

**NA CELNICI JIM PŘICHYSTALI
PÁRKY A PIVO**

Hokejisté uvítání potleskem

Včera hodinu před polednem se měkce zastavil na západoněmecké straně naší hranice před celnicí červený moderní autokar holandské výroby s tabulkou D.A.F. MB 200 DO.605. Ale státní poznávací značka prozradila československý majetek: CS a PZ 23-65.

Až k německé závoře si pro stříbrné hokejisty z Grenoble došli naši pohraničníci z Folmavy, aby byli první z čekajících doma, kdo jim stiskne ruce a poğratuluje. A u naší hranice spustila hudba, byly slavnostní proslovy, usmívala se děvčata v chodských krojích a na celnici čekaly horké párky s pivem. Triumfální uvítání pokračovalo celou cestou Chodskem, hrozny lidi visely i na střeších. Až teprve za Stodem byla cesta volná, i Plzeň projel autokar s našimi hokejisty „na zelenou“ a krátce po třetí odpoledne zastavil mezi hustými špalíry před hotelem Paříž v Praze.

Jen se ve dveřích objevila první postava, ozval se potlesk a přenášel se špalírem až do recepční haly, kam se dostali příbuzní a známí. Ti si ovšem mohli dovolit kromě důvěrného volání „Jóóóóó“ a pod. i s nespoutanou radostí rozdávané herdy do zad. V salónku s připravenou slavnostní tabulí, ozdobenou nejen květinami a asparagusem, ale i dvěma hokejovými rukavicemi, bylo už klidnější. Než přišel přípitek, stačilo to na zaznamenání několika odpovědí na jedinou otázku:

Po čem v této chvíli nejvíce toužíte?

DZURILLA: Abych se mohl dobře najíst a rychle se dostal domů.
GOLONKA: Abych už byl doma a mohl si v klidu odpočinout.
JIRIK: Dostat se konečně do nemocnice na důkladné vyšetření a začít se léčit, abych jednou nebyl mrzák.
NEDOMANSKÝ: Abych se najedl a vyspal a, pak už se těším na ligu.
HAVEL: Teď po rodině, po manželce. Mít tři dny klidu, a pak ať už začne liga.
Dotaz na lékaře dr. FR. MACHA: „Jak pocítí maródku z Grenobleu ligu?“
Dr. MACH: „V Grenobleu jsme raději ani moc nechtěli vědět, co je s Jirkem, zvláště, když jsme věděli, jak usiluje o to, hrát. U Koehy bylo ovšem jasné, že nemůže. Oba si teď ligu nezahrají. Na jak dlouho, těžko říci. Jinak jsou všichni v pořádku. Ale ještě k zápasu se Švédskem: bylo to nervové vyčerpání, hráči se proto nemohli dostat do té živosti jako proti SSSR.“

Před přípitkem oznámil vedoucí naší olympijské výpravy v Grenoble R. Nejezchleb, že v sobotu odpoledne přijme první tajemník ÚV KSČ Al. Dubček pět hráčů, kteří byli prezidentu republiky navrženi na státní vyznamenání (nejvyšší titul ČSTV — zasloužilý mistr sportu — už měli). Tato vyznamenání jim budou rovněž odevzdána v sobotu.

EDMUND KOUKAL

8.7 Příloha 7

(13. 2. 2006)

Ze suveréna Jandy se stal pan Nevím

Pragelato (tm) - Zbortil se mu svět. Bezradné dítě připomínal Jakub Janda na dojezdu síředního můstku v Pragelatu, kde skončil až třináctý. Nevím, nevím, nevím, stále jen opakoval.

Co se nepovedlo?
První skok jsem přehnal, narval jsem se moc dopředu mezi lyže.

Byl jste snad přemotivovaný?

Nevím. Prostě jsem dělal chyby.

Nebo si už naopak nevěříte?
Po zkušebním kole jsem se cítil dobře. Pak... Nevím.

Hodíte ten závod za hlavu?
Tohle je prostě olympiáda, kterou jsem pokazil.

Ještě snad ne.
Uvidíme. Nevím.

Kde jste ztratil pohodu z Turné?
Nevím. Asi tím tlakem. Je to olympiáda.

Nebo kvůli všem sporům, které se kolem vás nahromadily?
Řekli jste to sami. Nahruly se.

Co pomůže? Oblíbený film, nebo telefonát přítelkyni?
Nevím. Něco vymyslíme, co mi náladu spraví. Možná.

8.8 Příloha 8

(20. 2. 2006)

Žalčík: Teď se můžu jen někam zašít a pobrekávat

Pragelato (tm, ton) - Jeho ostré rysy změkly, urostlý horal z Jeseníků měl slzy v očích. Pětačtyřicetiletý manažer a trenér Květoslav Žalčík v nedělním polední věděl: „Pro mě velké české lyžování skončilo.“ Z olympiády ho prezident lyžařského svazu Vaněk odvolal okamžitě. A od týmu? To vyřeší až po hrách.

Byl to váš zkrat, který změnil stavu české štafety. Dokážete vysvětlit, jak k němu došlo?

Přehlédl jsem se při nahlášení sestavy o řádek. Je to práce, kterou dělám deset let, a teď jsem udělal chybu, která se nedá odpustit. Ani při župním přeboru, natož na olympiádě.

Neměl jste zlé tušení? Během noci nebo ráno vás nenapadlo, že jste štafetu nahlásil špatně?

Ne. Když mi to v devět ráno volali, zrovna jsem byl u testování lyží. Rekl jsem jim: To není možné, psal jsem Kožíška jako náhradníka. Běžel jsem tam, ale na papíře to bylo mou rukou jasně napsané obráceně. Mluvil jste potom s Milanem Šperlem?

Už před závodem. Ublížil jsem mu. Je to vynikající člověk... Je to pro mě nepochopitelné.

Co jste mu řekl?

Že se omlouvám. Že to, co jsem provedl, se vysvětlit nedá.

Díval jste se potom na štafetu? Co jste říkal průběhu závodu?

(povzdychne)
Co k tomu má člověk říct?

„To, co jsem provedl, se vysvětlit nedá.“

Manažer Žalčík

Třeba: Nejde o život.

Ne. Ale jde o velké věci.

Pamatujete si, že se v minulosti něco podobného přihodilo? Takový fatální omyl?

Viděli jste dnes, že třeba Fredrikson udělal hrubku, když zahnul do jiné stopy, a Švédům hrozí diskvalifikace. Ale to, co jsem provedl, nemůžu pochopit. A ponesu za to důsledky.

To znamená?

Když řeknou závodníci a lidé kolem lyžování, že to je neodpustitelné, nemohu dál u týmu pokračovat. Jsem připraven na takovou variantu.

A předtím? Co teď budete dělat?

Můžu se jen někam zašít a pobrekávat v koutě.

8.10 Příloha 10

(22. 2. 2006)

PROFIL Profil hokejistů Slovenska, dnešního soupeře českých hokejistů ve čtvrtfinále her

Talent, disciplína a síla v útoku. To je Slovensko

Praha (bb) - Odplata může být dokonána. Česko versus Slovensko. Poutavé čtvrtfinále dřívějších krajanů, dnes téměř nesmířitelných hokejových soků.

Úspěchy, které hokejisté za federace vybojovali bok po boku, zúžilo po rozdělení společného státu Česko. A Slováci tím trpěli.

Náš soupeř

Ještě na olympijských hrách v roce 1994 brali šesté místo. Po prohraném souboji s Českem. Avšak na dvoje následující hry, už s účastí profesionálů z NHL, se museli probíjet kvalifikaci. Neuspěli. „Hokejisté teď dokazují, že to byla loupež století,“ psal list Nový čas.

Má proč. Slovenský tým na hrách v Turné válí. V prvním utkání porazil silné Rusko 5:3. Naopak se trochu trápil s Kazachstánem. Naposledy včera zdolal Švédý 3:0. Vyhral všech pět zápasů a vládl skupině.

V té dostal nejméně gólů: osm. Lepší na turnaji jsou jen Finové se dvěma obdrženími. Celkové skóre Slovenska zní 18:8.

Navrch se tým pyšní ofenzivní silou. Marián Hossa, syn trenéra, dal včera pátý gól. Vedle dalších es nechybí ani zkušený Peter Bondra, jenž rozhodl finále mistrovství světa 2002.

Slovenský tým je v Turné nejméně trestaný, to je devíza. Co brankáři? Jako jediný tým z elitní osmičky nemá mezi gólmány jedničku v NHL. Budaj je dvojkou v Coloradu, Križan chytá ve švédském MoDo, Lašák v Pardubicích. Ve skupině se prostrídali všichni tři. Ve čtvrtfinále začne zřejmě Budaj, který nastoupil proti Rusku a USA.

Přítom slovenský tým moc respektu neměl. Předpověď na internetové stránce NHL.com hlásala: „Slováci a zlato? Tomu může věřit jen ten, kdo je v Bratislavě, Martině nebo Vysokých Tatrách. Ale určitě uvidíte talentovaný tým.“

Posměch není na místě, Česko bude mít silného soupeře.

„Čtvrtfinále proti Čechům? Tyhle souboje byly vždycky prestižní. A teď by to bylo ještě na olympiádě,“ citovaly stránky pravda.sk obránce Lubomira Višňovského, ještě než bylo rozhodnuto.

Vzájemných duelů mezi Českem a Slovenskem byla řada. Třeba ve finále mistrovství světa v Petrohradu, v boji o bronz v roce 2003, naposled na šampionátu ve Vídni.

Ve čtvrtfinále se mužstva sousedních zemí utkala jednou, na mistrovství světa v Německu v roce 2001. Tehdy klíčový duel vyhrál český tým 2:0.

A pak triumfoval.

JASNO. Slováci zdolali Švédý, teď narazí na Česko. FOTO: REUTERS

Pomůže výkon proti Kanadě?

Milan Hejduk
útočník

Jřičtí ano. Konečně jsme ukázali na ledě trochu života. Díky povedenému poslednímu zápasu ve skupině jdeme do čtvrtfinále v pozitivní náladě. Leccos jsme si dokázali. Vždyť jsme hráli s Kanadou víc než dobrý hokej! Když budeme hrát takhle ve čtvrtfinále, nejsme bez šance. Nebo abych to řekl líp – musíme vyhrát! Bez ohledu na soupeře.

Pavel Kubina
obránce

Snad jsme všem dokázali, že hokej hrát umíme. Těch posledních čtyřdeset minut proti Kanadě, to byla ta nejpovedenější pasáž na celé olympiádě. Neříkám, co jsme si sami dooufali, že už jsme si všechnu smůlu vybrali. Měli jsme tolik zkušeností! Víím, že se skupinou být spokojeni nemůžeme. Ale stalo se. Musíme hrát ve čtvrtfinále stejně jako proti Kanadě. Pak se uvidí.

8.11 Příloha 11

(24. 2. 2006)

Co potřebujete vědět před volnou třicítkou běžkyň?

Pragelato (tm) - Poslední závod běžkyň na olympiádě v Turíně, ten nejdelší a nejtěžší: 30 km s hromadným startem. Co se vám k televizi může hodit?

Kdy se startuje? V 11.30.

Jak se startuje? Hromadně, s nejlepšími závodnicemi ze světového žebříčku v první řadě.

Kolik okruhů poběží? Tři desetikilometrové. Je to stejný okruh, na němž se uskutečnil závod na 10 km klasicky.

Kolik závodnic nastoupí? 62.

Jaká startovní čísla mají favoritky? 1 Čepalovová, 2 Neumannová, 7 Šmigunová, 14 Steiraová, 17 Medveděvová, 18 Paruzziová.

Jaký průběh závodu můžeme očekávat? Drtivý útok favoritek až ve třetím kole. Napadaný nový sníh jim znesnadní ujet dřív.

Kdo dnes obhazuje olympijské zlato? Italka Paruzziová. Před čtyř-

mi lety na hrách v Salt Lake City se však běželo klasicky a s intervalovým startem.

Kdo je nejúspěšnější běžkyní na hrách v závodech na 30 km volně? Zatím se tak běželo pouze dvakrát. V Albertville 1992 zvítězila Italka Belmondová, v Naganu 1998 Ruska Čepalovová.

Kdo vyhrál třicítku na minulém mistrovství světa? Norka Björgenová, která však dnes nestartuje. Tehdy se běželo klasicky. Styly se na vrcholných akcích pravidelně střídají.

Kdo vyhrál v této zimě závody Světového poháru na 30 kilometrů? Nikdo. Žádný zatím nebyl na programu.

Jak si vedla ve třicítkách Kateřina Neumannová? Za život jich absolvovala pouze osm. Ve Světovém poháru stála na stupních vítězů jen jednou, loni po 2. místě v Oslu.